

СТРАТЕГІЯ розвитку штучного інтелекту України на період до 2030 року

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Ця Стратегія спрямована на вдосконалення державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту та розроблена з урахуванням реалістичної оцінки поточних умов і обмежень розвитку штучного інтелекту в Україні, наявності розвиненої цифрової державної інфраструктури та практичного досвіду застосування штучного інтелекту.

Метою цієї Стратегії є підвищення стійкості держави, прискорення відновлення та забезпечення довгострокового розвитку національного потенціалу шляхом поєднання швидкого та відповідального впровадження штучного інтелекту у пріоритетних сферах із послідовними інвестиціями у розвиток інфраструктури, навичок, інституційних спроможностей та системи управління.

Штучний інтелект є технологією загального призначення, ефект від застосування якої досягається за умови її широкого та системного впровадження.

Застосування штучного інтелекту має ключове значення для забезпечення національної безпеки та оборони, прискорення процесів відновлення, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності в секторах економіки, а також для підтримки спроможності органів державної влади надавати публічні послуги в умовах ресурсних обмежень.

Для реалізації стратегічних цілей ця Стратегія застосовує підхід, орієнтований на впровадження та формування попиту, який передбачає пріоритет практичного застосування штучного інтелекту, навчання на практиці та інституційної трансформації порівняно з тривалими циклами планування. Штучний інтелект розглядається не лише як предмет досліджень або розвитку технологічної пропозиції, а як інструмент, ефективність якого визначається наявністю сталого попиту, відповідних стимулів та спроможностей для масштабного і відповідального впровадження.

У цій Стратегії терміни вживаються в такому значенні:

агентна держава - модель державного управління, яка передбачає інтеграцію систем штучного інтелекту в адміністративні та операційні процеси для автоматизації складних рутинних завдань, що дозволяє управлінському апарату зосередитись на стратегічному керівництві, політичній відповідальності та прийнятті рішень;

агентні системи штучного інтелекту - комп'ютерні системи, що взаємодіють із навколишнім середовищем з певним ступенем автономності, використовуючи необхідні інструменти для досягнення конкретних цілей та адаптації до змінних вхідних даних і контекстів;

галузь штучного інтелекту - напрям діяльності у сфері інформаційних технологій, який забезпечує створення, впровадження та використання технологій штучного інтелекту;

генеративні системи штучного інтелекту - системи штучного інтелекту, що моделюють структуру та характеристики вхідних даних для створення похідного синтетичного контенту, зокрема зображень, відео, аудіо, тексту та інших цифрових матеріалів, за допомогою алгоритмів глибокого навчання;

EdTech-рішення - використання апаратного та програмного забезпечення, цифрового контенту, даних та інформаційних систем в сфері освіти для підтримки та збагачення процесів викладання й навчання, а також удосконалення управління та надання освітніх послуг;

мультимодальна взаємодія - використання систем штучного інтелекту, що здатні опрацювати та інтегрувати інформацію з декількох типів вхідних даних, таких як текст, зображення, аудіо та відео, для створення більш комплексних та точних результатів;

петафлопс - одиниця вимірювання обчислювальної потужності, що становить один квадрильйон операцій з плаваючою комою за секунду;

система штучного інтелекту - машино-орієнтована система, призначена для функціонування з різним рівнем автономності, яка може демонструвати адаптивність після впровадження та яка, для явних або неявних цілей, на основі отриманих вхідних даних здійснює виведення щодо формування вихідних результатів, зокрема прогнозів, контенту, рекомендацій або рішень, що можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище;

штучний інтелект (ШІ) - організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

трансформерна архітектура - архітектура моделей штучного інтелекту, заснована на механізмі самоуваги, що забезпечує можливість поглибленого аналізу текстів та міркування на основі великих масивів даних.

Стан розвитку штучного інтелекту в Україні та державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту

Штучний інтелект перебуває на новому етапі розвитку та поширення. Сучасними досягненнями у галузі генеративних та агентних систем штучного інтелекту суттєво розширено перелік завдань, які можуть виконувати автоматизовані системи. Такі системи здатні не лише здійснювати аналіз інформації або генерувати контент, а й планувати та виконувати дії у складних робочих процесах з мінімальним рівнем втручання людини. У результаті застосування зазначених технологій зростає їх вплив на процеси прийняття рішень, розподіл ресурсів та надання послуг в організаціях різних секторів.

Протягом останнього десятиліття спостерігається суттєве зростання можливостей систем штучного інтелекту. Масштабування обсягів навчальних даних і обчислювальних ресурсів, а також розвиток архітектур моделей, зокрема моделей з механізмом самоуваги (трансформерні архітектури), створило умови для появи фундаментальних моделей та великих мовних моделей. Такі системи демонструють зростаючу здатність виконувати завдання, які раніше вважалися складними для автоматизації, включаючи поглиблений аналіз текстів, міркування на основі великих масивів документів, генерацію програмного коду та мультимодальну взаємодію. Зазначені технологічні зрушення знизили бар'єри для використання штучного інтелекту, зокрема шляхом забезпечення взаємодії з такими системами за допомогою природних мов, які розвинулися природним чином у людей через використання та повторення, таких як англійська, іспанська або китайська, а не штучно сконструйованих, що сприяло розширенню експериментального та прикладного використання штучного інтелекту у різних секторах.

Впровадження систем штучного інтелекту суттєво прискорилося з поширенням великих мовних моделей. Зазначені технології сприяли масштабному використанню штучного інтелекту в різних секторах економіки. За результатами міжнародних досліджень і опитувань, значна частка організацій уже використовує або перебуває на етапі експериментального впровадження рішень на основі штучного інтелекту, а також спостерігається широке використання інструментів штучного інтелекту серед населення.

Початкові етапи впровадження штучного інтелекту в багатьох випадках були зосереджені на підвищенні продуктивності окремих функцій або інструментів. Водночас

накопичений практичний досвід свідчить, що найбільший ефект досягається у разі комплексного перегляду робочих процесів, процедур прийняття рішень та організаційних моделей із урахуванням можливостей штучного інтелекту. Відсутність таких змін може призводити до неефективного використання інвестицій у системи штучного інтелекту та обмеженого практичного результату.

Подальший розвиток штучного інтелекту пов'язаний із появою агентних систем, які функціонують з обмеженим рівнем людського контролю та здатні сприймати інформацію, здійснювати міркування і виконувати дії для досягнення складних цілей. На відміну від традиційних підходів до автоматизації, агентні системи здатні працювати з невизначеним наперед колом завдань, розкласти складні процеси на окремі етапи, координувати дії між різними інструментами та адаптуватися на основі зворотного зв'язку. Застосування таких систем створює умови для підвищення ефективної продуктивності праці окремих працівників і команд, а не лише для автоматизації окремих операцій.

У публічному секторі зазначені підходи лежать в основі розвитку нових моделей організації діяльності органів державної влади, зокрема концепцій, у межах яких системи штучного інтелекту використовуються для підтримки надання публічних послуг, реалізації державної політики та здійснення адміністративних процедур, за умови збереження за людиною контролю, відповідальності та повноважень щодо прийняття управлінських рішень.

Важливим вектором розвитку є інтеграція українського наукового простору до Європейського дослідницького простору. Це передбачає не лише технічну співпрацю, а й впровадження європейських стандартів відповідального використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях, що дозволить підвищити якість наукових результатів та забезпечити їх визнання на міжнародному рівні.

Технічна база штучного інтелекту залишається дуже динамічною. Подальший розвиток може значно змінити вимоги до обчислювальних потужностей, можливості моделей та економіку впровадження в короткі терміни. Як результат, оцінки щодо витрат, потреб в інфраструктурі та технічних обмежень можуть швидко змінюватися.

У цій Стратегії поєднано такі основні підходи до проектування та впровадження систем штучного інтелекту в державному управлінні та економіці як адаптивність, модульність та навчання на практиці.

Зазначені тенденції зумовлюють актуальність прийняття стратегічних рішень у сфері розвитку штучного інтелекту на поточному етапі. Штучний інтелект набув ознак базової спроможності, що впливає на продуктивність, інституційну ефективність та стратегічну автономію держави. Визначальна роль держави полягає у формуванні умов, за яких впровадження штучного інтелекту сприятиме підвищенню ефективності, поліпшенню публічних послуг та сталому розвитку, а також у запобіганні фрагментації, неефективності та зростанню технологічної залежності.

Через рішення у сферах управління, інфраструктури, навичок, даних та впровадження в публічному секторі держава визначає спроможність органів влади та приватних суб'єктів ефективно використовувати потенціал штучного інтелекту. Для України важливо діяти своєчасно, і активізація державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту на міжнародному рівні підсилює потребу в таких діях. Більшість національних стратегій зосереджуються на розвитку обчислювальної та цифрової інфраструктури, доступі до даних і управлінні ними, трансформації навичок, відповідальному використанні штучного інтелекту, секторальному впровадженні та використанні державних закупівель для стимулювання попиту. Водночас штучний інтелект і робототехніка дедалі більше розглядаються як ключові чинники національної безпеки та оборонних спроможностей, що підвищує ризики для держав, які відкладають системні рішення у цій сфері.

Провідні держави активно інтегрують штучний інтелект у сферу національної безпеки та оборони, зокрема у військове планування, логістику, розвідку та автономні системи.

Штучний інтелект дедалі більше використовується як у традиційних, так і в гібридних формах ведення воєнних дій, що підвищує його значення як чинника оборонних спроможностей.

Водночас міжнародний досвід свідчить про відсутність єдиної усталеної моделі державної політики щодо впровадження штучного інтелекту. Держави стикаються з низкою невирішених стратегічних дилем, зокрема між швидкістю впровадження та відповідальним використанням, між підтримкою досліджень та інфраструктури і стимулюванням практичного впровадження, між централізованими національними рішеннями та децентралізованими екосистемними підходами, а також між регуляторною визначеністю та необхідною гнучкістю в умовах швидкого технологічного розвитку.

З огляду на зазначене, підхід України до розвитку та впровадження штучного інтелекту є прагматичним і адаптивним та ґрунтується на відповідальному впровадженні, експериментуванні та навчанні на практиці, передбачає застосування рішень у сферах з підтвердженою цінністю, управління ризиками через належне врядування та адаптацію на основі результатів впровадження. Такий підхід визнає невизначеність як невід’ємну характеристику розвитку штучного інтелекту та виходить з необхідності активних дій з метою мінімізації довгострокових стратегічних ризиків.

Для України своєчасні дії у сфері розвитку штучного інтелекту є стратегічним вибором, що передбачає прискорене формування інституційної спроможності через практичне впровадження та забезпечення того, щоб застосування штучного інтелекту сприяло зміцненню стійкості держави, прискоренню відновлення та розвитку довгострокового національного потенціалу в умовах невизначеності.

Поточна позиція України в глобальному середовищі

Україна характеризується диференційованим рівнем готовності до розвитку та впровадження штучного інтелекту. Розвинені спроможності електронного урядування, наявність значного кадрового потенціалу у сфері інформаційних технологій та практичний досвід застосування штучного інтелекту в умовах підвищеного навантаження поєднуються з істотними обмеженнями у галузях обчислювальної інфраструктури, навичок, доступу до даних, фінансування та інституційної спроможності. Усвідомлення зазначеного поточного стану є необхідним для визначення пріоритетів державної політики та послідовності реформ.

Відповідно до міжнародних порівняльних оцінок Україна займає середні позиції у глобальних рейтингах готовності до впровадження штучного інтелекту, при цьому спостерігається значна варіативність показників за окремими напрямками. Зокрема, Україна посідає 41-те місце у світі за Індексом готовності уряду до штучного інтелекту (Oxford Insights, 2025 рік), покращивши позицію з 54-го місця у 2024 році, а також 62-ге місце за Індексом готовності до штучного інтелекту МВФ (2023 рік). Оцінки свідчать про відносно сильні позиції у сферах управління, адаптивності та етичної відповідності, водночас фіксують нижчі результати у розвитку інфраструктури, інноваційного потенціалу та впровадженні штучного інтелекту у приватному секторі.

Такі дані відображають наявний дисбаланс між розвиненими державними цифровими спроможностями та обмеженою ринковою дифузиею і базовим потенціалом.

Згідно з дослідженням, що розміщено на Єдиному державному вебпорталі цифрової освіти “Дія.Освіта”, впровадження штучного інтелекту в Україні відбувається динамічно, однак нерівномірно серед різних груп населення, секторів економіки та типів організацій. З боку попиту 42 % дорослого населення повідомили про використання інструментів штучного інтелекту у 2025 році. Серед дітей віком 10-17 років 70 % уже мають досвід взаємодії із системами штучного інтелекту.

Рівень впровадження штучного інтелекту суб’єктами господарювання в Україні залишається низьким. Згідно з даними Держстату лише 4,6 % суб’єктів господарювання

повідомили про використання принаймні однієї функції штучного інтелекту у 2025 році, що відображає загальні розриви у впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій. За наявними оцінками, темпи цифровізації суб'єктів господарювання в Україні відстають від середніх показників Європейського Союзу та Організації економічного співробітництва та розвитку на 20-30 %.

Такий розрив є особливо помітним серед суб'єктів малого та середнього підприємництва (далі - МСП), а також у традиційних секторах економіки, зокрема у виробництві, сільському господарстві та енергетиці, попри наявність у цих секторах значних обсягів даних і потенціалу для стандартизації процесів. Значна частина МСП має обмежене уявлення про можливості застосування штучного інтелекту поза базовими генеративними інструментами, стикається з фінансовими обмеженнями, пов'язаними з витратами на обчислювальні ресурси та ліцензування, а також із невизначеністю щодо майбутніх вимог відповідності, пов'язаних із регулюванням штучного інтелекту в Європейському Союзі.

Суб'єкти великого підприємництва та державні організації, які забезпечують зайнятість понад 40 % робочої сили у ключових секторах економіки, часто характеризуються обмеженою організаційною гнучкістю та недостатніми внутрішніми спроможностями для переходу від експериментального використання штучного інтелекту до його повномасштабного впровадження.

У державному секторі рівень впровадження штучного інтелекту є вищим, однак також нерівномірним. Україна досягла значного прогресу у сфері цифрової трансформації, посівши 5-те місце у світі за Індексом онлайн-послуг ООН та перше місце за Індексом електронної участі ООН у 2024 році.

Такий результат забезпечено розвитком цифрової державної інфраструктури, зокрема у сферах відкритих даних, публічних електронних реєстрів, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, а також інституціоналізацією ролі керівників з цифрової трансформації в органах державної влади. Водночас рівень цифрової зрілості суттєво відрізняється між окремими міністерствами та рівнями публічного управління, а паралельне існування паперових і цифрових процесів створює бар'єри для інтеграції рішень на основі штучного інтелекту.

Сфера оборони є найбільш розвиненою щодо практичного застосування штучного інтелекту. Україна розробила та впровадила системи штучного інтелекту для використання у безпілотних системах, геопросторовій розвідці, кіберзахисті та логістиці в умовах реальних бойових дій. Починаючи з 2022 року, застосування штучного інтелекту у сфері оборони сприяло впровадженню нових підходів до ведення бойових операцій, зокрема швидких циклів ітерації, прийняття рішень на основі даних, частково автоматизованих процесів, горизонтального поширення інновацій та підвищення продуктивності за рахунок оптимізації програмного забезпечення.

Ефективність багаторівневої протиповітряної оборони України була підвищена завдяки оперативній адаптації та інтеграції сенсорних систем і аналітики. Хоча такі результати не є виключно наслідком застосування штучного інтелекту, вони ілюструють стратегічну цінність підтримки прийняття рішень на основі даних та інтеграції систем у середовищах з високим рівнем ризику.

Зокрема, за дослідженням «Аналіз для захисту українських міст та інфраструктури», проведеним представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні, країна перехопила близько 80-90 % повітряних загроз у сильно захищених районах, використовуючи переважно наявні технічні засоби. Набутий оборонний досвід сформував унікальні набори даних, команди та операційні підходи, водночас актуалізувавши стратегічне завдання трансформації оборонних рішень у цивільні масштабні проекти із забезпеченням суверенітету та безпеки для чутливих сценаріїв застосування.

Згідно із дослідженням «AI-екосистема України: таланти, компанії, освіта» (2024), проведеним громадською спілкою «AI House» спільно з Мінцифри, станом на 2023 рік в Україні функціонувало 243 компанії у галузі штучного інтелекту, у тому числі дві компанії-«єдинороги» (приватні компанії, що залучили венчурні інвестиції та мають ринкову оцінку у розмірі понад 1 млрд доларів США), а чисельність фахівців у галузі штучного інтелекту та галузі машинного навчання становила близько 5 200 осіб. Переважна частина наявного кадрового потенціалу зосереджена у галузі комп'ютерного зору, яка дозволяє комп'ютерам отримувати, аналізувати та інтерпретувати візуальні дані (зображення та відео), подібно до людського зору, та суміжних з обороною застосуваннях. Водночас досвід України у сферах базових моделей, зокрема великих мовних моделей, агентних систем штучного інтелекту та операційних практик розгортання і моніторингу систем машинного навчання залишається обмеженим. Це зумовлює потребу у цільових програмах, спрямованих на розширення наявних компетенцій у галузі комп'ютерного зору до ширших можливостей штучного інтелекту, включаючи інженерію великих мовних моделей, розроблення продуктивних рішень та забезпечення безпеки.

Згідно з дослідженням «Динаміка технологічної галузі під час війни: результати IT Research Ukraine 2023» від Львівського IT Cluster до початку повномасштабної агресії загальна чисельність IT-фахівців в Україні перевищувала 300 000 осіб, що формувало значний потенціал для масштабування можливостей у сфері розвитку штучного інтелекту, попри подальший відтік кадрів за кордон.

Разом з тим розвиток стримується низкою структурних обмежень. Згідно з таблицею, опублікованою World Bank Group «Витрати на дослідження та розробки України», витрати на наукові дослідження та розробки становлять близько 0,3 % ВВП, порівняно з 2,3 % у країнах Європейського Союзу, що обмежує внутрішні спроможності в області досліджень і виробництва рішень на основі штучного інтелекту.

Відповідно до дослідження медіаресурсу AIN.UA «Від буму стартапів до воєнних викликів: як змінився ринок венчурного капіталу в Україні протягом десятиліття», ринок венчурного капіталу залишається обмеженим: обсяг інвестицій у 2021 році становив близько 22 млрд грн, при цьому фінансування на ранніх стадіях розвитку є недостатнім. Також, за даними дослідження «AI-таланти України: досвід, виклики та бачення майбутнього» від громадської спілки AI House, університети зберігають наявність потужних дослідницьких груп у сфері розвитку штучного інтелекту та 106 освітніх програм відповідного спрямування, однак стикаються з хронічним недофінансуванням, старінням викладацького складу, застарілими навчальними програмами в окремих дисциплінах та обмеженим доступом до графічних процесорів і великих наборів даних. Крім того, дослідження «Оцінка впливу російського вторгнення на переміщення випускників середніх шкіл в Україні», проведене представниками Humanities and Social Sciences Communications, зазначає, що відтік кадрів після 2022 року додатково зменшив кількість старших викладачів і аспірантів, що негативно впливає на довгостроковий дослідницький і освітній потенціал. Сукупність зазначених чинників знижує здатність України перетворювати наукові результати на готові до промислового впровадження системи штучного інтелекту.

Проблема дефіциту людського капіталу залишається особливо гострою. Так, Інститут освітньої аналітики у своїх звітах за 2024 рік підтверджує, що система освіти характеризується старінням педагогічних кадрів, при цьому середній вік учителів становить близько 46 років, а навчальні програми часто не охоплюють сучасні практики, зокрема методології управління життєвим циклом систем машинного навчання і розроблення базових моделей. Професійні навички державних службовців також характеризуються міжпоколінневими розривами, що ускладнює інтеграцію змішаних команд із використанням систем штучного інтелекту в державному управлінні.

Водночас Україна продемонструвала високу адаптивність у сфері освіти, зокрема шляхом запровадження дистанційного навчання під час пандемії COVID-19, розвитку вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн» (понад 1 млн користувачів), що містить цифрові навчальні матеріали для учнів 1-11 класів, методичні матеріали для вчителів та діагностичні тести. Для покращення рівня цифрової грамотності та цифрової освіти було розроблено Єдиний державний вебпортал цифрової освіти «Дія.Освіта», який має 3,1 млн зареєстрованих користувачів, має 25 освітніх матеріалів на тему AI/Штучний інтелект і безпосередньо впроваджує інструменти штучного інтелекту - ШІ Менторка та ШІ Провідник, а також освітнього мобільного додатку «Мрія», що на початок 2026 року має понад 500 тис користувачів, забезпечуючи персоналізоване навчання та зменшення адміністративного навантаження на вчителів.

Впровадження технологій штучного інтелекту в освітній процес містить ряд викликів, адже передбачає системне оновлення змісту й організації освітнього процесу. Важливим є перегляд очікуваних результатів навчання, освітніх програм і методик викладання, запровадження компетентнісних підходів до роботи з даними та алгоритмами, розвиток критичного мислення й академічної доброчесності здобувачів освіти, а також переосмислення оцінювання (перехід до перевірки розуміння, застосування знань і рефлексії, а не відтворення інформації). Така трансформація має супроводжуватися підготовкою науково-педагогічних працівників, визначенням етичних і безпекових вимог, а також адаптацією освітнього середовища до відповідального й ефективного використання штучного інтелекту на всіх рівнях освіти.

Разом з тим, відповідно до дослідження громадської організації «Центр дослідження суспільства» «Війна та освіта: як рік повномасштабного вторгнення вплинув на українські школи» (2023) трансформаційний потенціал освіти обмежується низьким рівнем оплати праці педагогів, фрагментованою системою управління та значною кількістю малокомплектних шкіл, оскільки 40-50 % шкіл обслуговують менше 20% учнів. Додатковим чинником є те, що згідно з даними програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (АІКОМ) 362,3 тис. учнів у 2025 році навчаються дистанційно в українських школах з-за кордону, що ускладнює системні реформи.

Інфраструктурні обмеження суттєво впливають на готовність України до впровадження штучного інтелекту. У звіті Світового Банку «Україна: П'ята швидка оцінка збитків та потреб» (2026) зазначається, що внаслідок воєнних дій критична інфраструктура зазнала значних втрат, що потребує диференційованого підходу до оцінки збитків та планування відновлення. Станом на кінець 2025 року інфраструктура електронних комунікацій зазнала прямих збитків на суму 2,5 млрд доларів США. Енергетична інфраструктура також зазнала масштабних руйнувань, що призвело до трансформації України з експортера електроенергії у країну, яка регулярно стикається з дефіцитом.

Потужності внутрішніх центрів обробки даних є обмеженими, а доступ до високопродуктивних обчислювальних ресурсів для МСП та дослідників залишається фрагментованим. Попри ці технічні обмеження, Україна демонструє високі показники у сфері даних: у 2025 році Україна входить до четвірки європейських країн за рівнем зрілості відкритих даних відповідно до рейтингу European Open Data Maturity, а публічні електронні реєстри формують міцну основу для розвитку рішень на основі штучного інтелекту.

Разом з тим у різних секторах спостерігається нерівномірність у підходах до управління даними, їх сумісності, документації та стандартів якості, а значна частина пріоритетних наборів даних ще не відповідає вимогам для використання у системах штучного інтелекту.

Рівень суспільної довіри до застосування штучного інтелекту є помірним та нестійким. За результатами опитувань (соціологічного дослідження, проведеного компанією

«Active Group» 6 вересня 2025 р.) близько 40 % громадян очікують, що штучного інтелекту сприятиме покращенню державного управління, водночас зберігаються суттєві побоювання щодо стеження, витіснення робочих місць та використання штучного інтелекту у чутливих сферах, зокрема у судовій системі, де рівень громадської опозиції залишається високим.

Підтримка застосування штучного інтелекту є вищою у сферах, пов'язаних із підвищенням прозорості та протидією корупції.

Правова та управлінська база

Україна досягає значного прогресу у створенні нормативного підґрунтя сфери розвитку штучного інтелекту в складних умовах. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р, визначила першочергові завдання, на виконання яких розроблено Дорожню карту регулювання штучного інтелекту (2023 рік) та Білу книгу з регулювання штучного інтелекту (2024 рік), які заклали основу для двоступеневого приведення законодавства у відповідність до Регламенту Європейського Союзу № 2024/1689 від 13 червня 2024 р., що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (далі - Регламент Європейського Союзу про ШІ): підготовчий етап на основі організації проведення досліджень високотехнологічних засобів методом “Sandbox” (далі – проект “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень”), добровільного кодексу поведінки та м'якого права (2024–2027), а згодом приведення законодавства України у повну відповідність до встановлених підходів та вимог (2027–2030 рік).

Серед ключових кроків вже здійснено:

- запровадження експериментального проекту щодо організації проведення дослідження високотехнологічних засобів методом “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень” для стартапів у галузі штучного інтелекту з метою сприяння інноваціям, тестуванню на відповідність вимогам та збору відгуків для майбутнього регулювання;
- добровільний кодекс поведінки, підписаний 14 провідними компаніями у галузі штучного інтелекту;
- застосування методології HUDERIA Ради Європи, розробленої для оцінки ризиків та впливу з акцентом на захист і просування прав людини, демократії та верховенства права, у різних установах державного сектору України.
- публікація десяти галузевих рекомендацій з відповідального використання штучного інтелекту, що охоплюють державних службовців, правників, сферу освіти, сферу медіа, а також з питань права інтелектуальної власності та для роботи з персоналом.
- прийняття міжнародних рамок, включаючи Принципи Організації економічного співробітництва та розвитку щодо штучного інтелекту від 22 травня 2019 р., Рекомендації ЮНЕСКО щодо етики штучного інтелекту від 23 листопада 2021 р., Рамкову конвенцію Ради Європи щодо штучного інтелекту (17 травня 2024 р.), прав людини, демократію та верховенство права, та Блетчліську декларацію від 1 листопада 2023 р.

Реалізація державної політики у сфері цифрових інновацій та технологій здійснюється в межах Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р (Офіційний вісник України, 2025 р., № 11, ст. 890) (далі - WINWIN Стратегія), що є комплексним національним програмним документом, спрямованим на утвердження України як регіонального технологічного лідера. Координацію виконання WINWIN Стратегії здійснює Мінцифри, а пріоритетними секторами трансформації визначено 14 напрямів, серед яких ключове місце посідають оборонні технології, штучний інтелект, медичні та біотехнології, освітні технології, зелена енергетика, агротехнології, напівпровідникова галузь, кібербезпека та урядові технології.

Впровадження стратегічних цілей WINWIN Стратегії передбачає системне спрощення регуляторного навантаження, розбудову інноваційної інфраструктури, розвиток людського капіталу та розширення доступу суб'єктів господарювання до інструментів фінансування. Початковий етап реалізації охоплює 2025–2027 роки та тісно інтегрується із цією Стратегією, що передбачає інституціоналізацію міжнародного центру компетенцій для аналізу кращих рішень у галузі штучного інтелекту та їх впровадження у державі (далі - WINWIN AI Centre of Excellence), що запущено в рамках пункту 68 операційного плану заходів з реалізації у 2025-2027 роках Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р (Офіційний вісник України, 2025 р., № 11, ст. 890).

Національний підхід до розвитку технологій штучного інтелекту гармонізується з актуальним законодавством та програмними цілями Європейського Союзу, зокрема в межах Програми політики ЄС «Цифрове десятиліття 2030», започаткованої Рішенням (ЄС) 2022/2481 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2022 р. Відповідно до європейських орієнтирів встановлено показник широкого впровадження передових рішень, згідно з яким до 2030 року не менше 75% суб'єктів господарювання мають інтегрувати у свою діяльність хмарні технології, інструменти штучного інтелекту або механізми обробки великих даних. Зазначений підхід узгоджується з планом дій Європейського Союзу «Континент штучного інтелекту» COM (2025)165 від 09 квітня 2025 р. та ініціативою Європейської Комісії «InvestAI», інформацію про яку оприлюднено на офіційному вебсайті Європейської Комісії, що спрямовані на акумулювання значних обсягів державних і приватних інвестицій для створення суверенних та надійних технологічних потужностей.

Стратегічний вектор Європейського Союзу базується на людиноцентричному підході та розбудові комплексної правової бази, основою якої є Регламент Європейського Союзу про ШІ, що впроваджує систему регулювання на основі оцінки ризиків, встановлює вимоги прозорості для моделей загального призначення та забороняє шкідливі практики. Вищевказана нормативна база доповнюється Регламентом ЄС № 2023/2854 Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2023 р. про гармонізовані правила щодо справедливого доступу до даних та їх використання та Регламентом ЄС № 2022/868 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2022 р. про європейське управління даними для забезпечення безпечного міжсекторального обміну інформацією. Окрему увагу приділено розвитку інфраструктурного потенціалу через мережу суперкомп'ютерів EuroHPC, створення спеціалізованих фабрик штучного інтелекту, а також ініціативи Академії навичок зі штучного інтелекту та залучення фінансування через Європейський оборонний фонд та програми міжнародного партнерства.

Розвиток штучного інтелекту в Україні здійснюється у тісній взаємодії з Європейським Союзом та ґрунтується на стратегічному партнерстві з європейською цифровою екосистемою. Такий курс закріплено конституційними змінами 2019 року, якими визначено європейську та євроатлантичну інтеграцію як стратегічний пріоритет України. У цьому контексті Україна послідовно забезпечує наближення національного законодавства до *acquis communautaire*, зокрема цифрового *acquis*, з метою створення правових і технічних передумов для інтеграції до Єдиного європейського ринку. Ключовим елементом такого наближення є проактивна підготовка до імплементації Регламенту Європейського Союзу про ШІ.

Україна застосовує поетапний підхід, який передбачає розвиток культури саморегулювання та добровільного дотримання вимог до набуття обов'язкової юридичної сили відповідного регулювання. З цією метою впроваджуються інструменти добровільного характеру, зокрема кодекси поведінки, аналітичні документи та проект “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень”, що дає змогу суб'єктам ринку завчасно адаптуватися до європейських стандартів і забезпечити сумісність із вимогами Європейського Союзу.

Водночас Україна робить внесок у розвиток європейської екосистеми штучного інтелекту, зокрема шляхом надання практичного досвіду впровадження рішень на основі штучного інтелекту в умовах підвищених безпекових ризиків, швидкого масштабування в публічному секторі та використання підходів швидкого прототипування.

Така взаємна інтеграція сприяє прискоренню розвитку національних спроможностей України та водночас доповнює європейські регуляторні та інвестиційні підходи практичними прикладами високого впливу. Це підтримує спільне бачення розвитку штучного інтелекту, що поєднує ефективність і підзвітність, сприяє зміцненню технологічної суверенності Європи та підвищенню стійкості, безпеки й довгострокової конкурентоспроможності України.

У частині державного управління Мінцифри визначено головним органом у системі центральних органів виконавчої влади (далі - ЦОВВ), відповідальним за формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту.

Аналіз

Важливим етапом формування цифрового розвитку України є реалізація Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р (далі - Концепція ШІ).

Зазначений документ заклав фундамент для формування державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту, визначивши ключові принципи етичного використання та пріоритетні напрями впровадження технологій у державному управлінні та економіці. За результатами реалізації Концепції ШІ було досягнуто суттєвого прогресу в частині підвищення цифрової грамотності населення та дозволило Україні перейти до етапу масштабної технологічної трансформації.

Разом з тим, стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту, зміна безпекового контексту та необхідність гармонізації національного законодавства із сучасними міжнародними стандартами зумовили потребу в оновленні стратегічного підходу. У зв'язку з цим, положення Концепції ШІ наразі вичерпали свою актуальність у частині інструментарію та операційних цілей. Ця Стратегія виступатиме програмним документом, що системно розвиватиме та масштабуватиме досягнуті результати попереднього періоду, водночас запроваджуючи нові механізми управління, адаптовані до викликів цифрового розвитку на період до 2030 року.

Аналіз поточного стану готовності України до впровадження технологій штучного інтелекту свідчить про наявність значного потенціалу, що базується на розвиненій цифровій державній інфраструктурі, високому рівні використання електронних сервісів та лідерських позиціях у глобальних рейтингах цифрового урядування.

Ключовими перевагами є перевірені в реальних оперативних умовах оборонні технології, високий рівень кваліфікації людського капіталу в ІТ-сфері та екосистема стартапів, що забезпечують високу легітимність і технічну експертизу для реалізації стратегії, орієнтованої на впровадження. Держава в даному контексті виступає першопрохідцем, використовуючи попит на публічні послуги та процеси відновлення для стимулювання цифрової трансформації економіки.

Водночас існують суттєві недоліки, зокрема критично низький рівень впровадження штучного інтелекту в приватному секторі (особливо серед МСП), обмеженість обчислювальної та енергетичної інфраструктури, а також дефіцит інвестицій у науково-дослідні розробки. Фрагментованість управління даними та нестача кваліфікованих кадрів у галузі інженерії даних створюють бар'єри для масштабування технологій, що вимагає системної координації між інфраструктурними, освітніми та організаційними факторами

Існують можливості для стрімкого розвитку України, пов'язані з післявоєнною відбудовою, що дозволяє інтегрувати штучний інтелект в нові системи на етапі їхнього

проектування («цифровий за замовчуванням»). Масштабуванню сприятиме адаптація до Регламенту Європейського Союзу про ШІ, використання досвіду оборонних інновацій у цивільній сфері та реалізація WINWIN Стратегії як міжгалузевого механізму. Залучення глобальної технологічної діаспори та міжнародне партнерство є додатковими важелями інтеграції до єдиного цифрового ринку.

Основними загрозами залишаються системна нестабільність енергопостачання, відтік людського капіталу та обмежена інституційна спроможність щодо нагляду за регулюванням штучного інтелекту. Зростання залежності від іноземної хмарної інфраструктури та ризику щодо довіри до використання штучного інтелекту в державному секторі потребують збалансованої стратегії управління ризиками. Вирішення цих питань паралельно із впровадженням технологій є критично важливим для забезпечення цифрового суверенітету та стійкості держави.

Проведений аналіз свідчить, що ключовий виклик для України у сфері розвитку штучного інтелекту полягає не у виборі між впровадженням або невпровадженням таких технологій, а у здатності відповідально та послідовно масштабувати їх в умовах наявних обмежень.

У зв'язку з цим ця Стратегія орієнтована на пріоритезацію впровадження та досягнення практичного впливу з одночасним зміцненням інфраструктурних і управлінських засад та поступовим нарощуванням внутрішнього виробничого й інноваційного потенціалу. Такий підхід покладено в основу визначення стратегічних цілей і поетапної реалізації, передбаченої операційним планом заходів з реалізації у 2026-2028 роках Стратегії (далі - Операційний план), із використанням наявних переваг та системним управлінням ризиками.

Як технологія загального призначення, штучний інтелект пов'язаний з операційними, організаційними та соціальними ризиками, зокрема ризиками зловживань, системних збоїв, нерівномірного впровадження та короткострокових порушень на ринках праці й у робочих процесах. Водночас надмірна орієнтація на уникнення ризиків може суттєво обмежити масштаби впровадження та потенційні вигоди від застосування штучного інтелекту.

Для України істотним стратегічним ризиком є неспроможність забезпечити широке впровадження технології штучного інтелекту, що може призвести до втрати конкурентоспроможності у процесі відновлення, поглиблення розриву в продуктивності з порівнюваними країнами, ослаблення безпекових спроможностей та відставання у впровадженні технологій з високою суспільною цінністю. У зв'язку з цим ця Стратегія передбачає управління ризиками, а не їх уникнення, з метою забезпечення безпечного, відповідального та ефективного використання штучного інтелекту.

Куди рухається Україна: візія на період до 2030 року

Стратегічне бачення розвитку сфери розвитку штучного інтелекту в Україні на період до 2030 року полягає в утвердженні держави як світового лідера у сфері розвитку штучного інтелекту, що характеризується масштабністю, високою якістю та суттєвим впливом на державне управління, сектор оборони, освіту, науку та пріоритетні галузі національної економіки. Україна прагне посісти провідні позиції у світі за рівнем інтеграції штучного інтелекту в державному секторі та секторі оборони, а також увійти до десяти кращих країн за результатами цифрової трансформації в освіті, науці, охороні здоров'я, енергетиці та сільському господарстві.

Оцінка прогресу в досягненні стратегічних цілей здійснюватиметься на основі міжнародно визнаних критеріїв та результативних показників, що забезпечує прозорість та об'єктивність моніторингу. На системному рівні передбачається досягнення високих показників у ключових міжнародних рейтингах, зокрема: Індексі електронного урядування Європейської комісії, Індексі готовності уряду до впровадження штучного інтелекту (Oxford Insights), Індексі готовності до штучного інтелекту МВФ, а також Індесах розвитку

електронного урядування (EGDI) та електронної участі ООН. Секторальні досягнення оцінюватимуться через відповідні національні та міжнародні показники ефективності, включаючи Індекс зрілості GovTech Світового банку. Такий багаторівневий підхід до верифікації результатів дозволяє зберігати адаптивність цієї Стратегії до змін у глобальних системах оцінювання.

Реалізація зазначеного бачення безпосередньо спрямована на зміцнення національної безпеки та оборони, стимулювання післявоєнної відбудови та економічного зростання. Крім того, впровадження технологій штучного інтелекту забезпечить підвищення інституційної спроможності, прозорості та підзвітності державного сектору, сприяючи розбудові інклюзивного, справедливого та надійного цифрового суспільства.

Система визначення пріоритетів

Аналіз міжнародного досвіду свідчить про наявність різних стратегічних моделей впровадження штучного інтелекту, що базуються на інституційній спроможності та структурі ринку. Україна застосовує комбіновану модель, орієнтовану на впровадження, попит та послідовність, що реалізується через три стратегічні етапи.

Етап 1: Сектор оборони як каталізатор національного потенціалу. Першочергова увага зосереджена на застосуванні штучного інтелекту у сфері безпеки та оборони, що зумовлено критичною необхідністю та концентрацією ресурсів в умовах воєнного стану. Пріоритетними напрямками є розробка систем для безпілотних апаратів, геопросторової розвідки, кіберзахисту та логістики. Стратегічна роль цього етапу полягає у формуванні фундаменту — прикладних навичок, обчислювальних потужностей та практик управління даними, що є необхідною умовою для подальшої цивільної трансформації.

Етап 2: Системна трансформація державного управління та економіки. На цьому етапі акцент зміщується на впровадження штучного інтелекту в роботу органів державної влади та пріоритетних сфер: освіти, науки, охорони здоров'я, енергетики та сільського господарства. Основним завданням є організаційна інтеграція технологій у робочі процеси та дизайн публічних послуг. Держава виступає ключовим замовником та координатором, використовуючи цифрову інфраструктуру та регуляторні інструменти для стимулювання попиту та мінімізації ризиків. Для збереження темпів розвитку застосовуються стимули щодо пріоритетності штучного інтелекту в межах загальної цифрової трансформації.

Етап 3: Масштабування впливу та глобальна конкурентоспроможність. Завершальний етап спрямований на консолідацію досягнень, успіхів та перехід до сталого зростання продуктивності на основі штучного інтелекту. На цьому етапі технології стають невід'ємною частиною державної служби та ключових галузей економіки, а національна інфраструктура даних та навичок досягає зрілості. Акцент зміщується на експорт інтелектуальних послуг та повну інтеграцію України до європейського та світового цифрового ринку.

Запропонована трирівнева структура забезпечує логічну послідовність розподілу ресурсів та інституційного фокусу, гарантуючи, що кожний наступний етап базується на стійких результатах попереднього для досягнення тривалої національної вигоди.

Структура Стратегії

Для реалізації визначеного бачення ця Стратегія має чітку ієрархічну структуру, що забезпечує перехід від стратегічних намірів до конкретних дій. Довгострокові амбіції трансформуються у завдання, які реалізуються через заходи, деталізовані в Операційному плані. Така модель гарантує узгодженість дій та гнучкість управління відповідно до зміни умов.

Ця Стратегія містить чотири стратегічні цілі та реалізується з урахуванням поточного стану розвитку, наявних обмежень і джерел порівняльних переваг України, із застосуванням поетапного та послідовного підходу.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ПОКАЗНИКИ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ

Стратегічна ціль 1.

Прискорення впровадження та застосування штучного інтелекту

Стратегічна ціль 1 спрямована на максимізацію соціальної та економічної цінності штучного інтелекту шляхом його широкого впровадження серед фізичних осіб, суб'єктів господарювання та органів державної влади. Пріоритетними напрямками визначено сферу оборони, державне управління, освіту, науку та ключові сектори економіки, у яких застосування штучного інтелекту може у стислі строки підвищити ефективність використання людського потенціалу, якість послуг і рівень продуктивності.

Сфера оборони визначається пріоритетною з огляду на нагальні безпекові потреби в умовах воєнного стану та її роль як джерела прискореного інноваційного розвитку. Державне управління є пріоритетом з огляду на його здатність виконувати функцію системного мультиплікатора впровадження штучного інтелекту в економіці, зокрема через використання механізмів державних закупівель, цифрових платформ і публічних послуг. Освіта та наука визначаються базовими пріоритетами як основа формування навичок, спроможності до засвоєння та створення нових технологій і довгострокової стійкості у всіх секторах.

Застосування штучного інтелекту в освіті забезпечує підвищення ефективності роботи науково-педагогічних працівників шляхом автоматизації рутинних адміністративних процесів, підготовки до занять, оцінювання, за умови збереження визначальної ролі вчителя, викладача у навчанні.

Для здобувачів освіти використання штучного інтелекту відкриває можливості персоналізації навчання через адаптивні індивідуальні освітні траєкторії, рекомендації та підтримку у подоланні освітніх втрат, що сприяє підвищенню якості й доступності освіти.

Для вчених штучний інтелект є інструментом прискорення дослідницького процесу та підвищення якості наукової та інноваційної діяльності завдяки аналізу великих масивів даних, моделюванню, автоматизованому пошуку й систематизації наукових джерел, а також підтримці відтворюваності результатів і відкритої науки.

Ключові сектори економіки забезпечують трансформацію технологічних можливостей у зростання продуктивності та економічний розвиток.

Центральною передумовою реалізації стратегічної цілі 1 щодо впровадження та застосування штучного інтелекту є те, що створення цінності забезпечується не лише за рахунок автоматизації, а й шляхом підвищення ефективності людської праці. Це передбачає перерозподіл завдань, у межах якого рутинні когнітивні та адміністративні функції передаються системам штучного інтелекту, розширення функціональних можливостей працівників через використання інструментів підтримки прийняття рішень та агентних систем, а також перепроєктування робочих процесів з метою підвищення продуктивності на організаційному рівні.

У зв'язку з цим робочі процеси на основі штучного інтелекту, включаючи агентні системи, здатні функціонувати з використанням різних інструментів, джерел даних та інтерфейсів, розглядаються як елемент структурної трансформації діяльності органів державної влади, складових сектору безпеки і оборони та ключових секторів економіки, а не як поетапне підвищення операційної ефективності.

Показники стратегічної цілі	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Суб'єкти господарювання (більше 10 працівників), що користуються штучним інтелектом, (відсотки)	5	30	75
Послуги на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг доступні та можуть використовуватися через AI-агента, (одиниці)	1	50	100
Здобувачі загальної середньої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти, які мають доступ до навчальних інструментів на базі штучного інтелекту, (відсотки)	0*	75	100

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 2.

Розвиток та забезпечення доступності базових технологій штучного інтелекту

Стратегічна ціль 2 спрямована на зміцнення внутрішніх спроможностей України у сфері розвитку штучного інтелекту з метою забезпечення впровадження на основі високоякісних і надійних базових компонентів, формування надійного, безпечного та високоякісного фундаменту для впровадження штучного інтелекту в Україні шляхом забезпечення доступу до спеціалізованих платформ штучного інтелекту та обчислювальних ресурсів, впровадження практик відповідального використання технологій, зміцнення внутрішнього потенціалу в стратегічно важливих сферах та глибокої інтеграції з європейськими і глобальними екосистемами штучного інтелекту. Пріоритет надається доступності безпечних, сумісних та перевірених рішень і компонентів штучного інтелекту з уникненням необґрунтованого дублювання глобальних технологічних зусиль.

Стратегічна ціль 2 передбачає підтримку розвитку суверенних або контрольованих державою спроможностей у сфері розвитку штучного інтелекту у випадках стратегічної необхідності, зокрема у чутливих сферах, пов'язаних з національною безпекою, критичною інфраструктурою та державним управлінням.

Водночас забезпечується відкритість до міжнародної співпраці та використання екосистем з відкритим програмним кодом з метою прискорення розвитку спроможностей, зниження витрат і забезпечення сумісності. При цьому метою є не повна технологічна самодостатність, а досягнення стратегічної автономії, що передбачає здатність розгортати, адаптувати та управляти системами штучного інтелекту відповідно до національних пріоритетів і вимог безпеки.

Показники стратегічної цілі	Базове значення	Проміжне значення	Цільове значення
-----------------------------	-----------------	-------------------	------------------

	показника (2026)	показника (2028)	показника (2030)
Обсяг високоякісних текстових наборів даних українською мовою у відкритому доступі, (токени)	60 млрд	100 млрд	200 млрд
Організації, які активно використовують штучний інтелект за допомогою субсидованих або спільних обчислювальних ресурсів, (одиниці)	0*	500	1000
Українські компанії у галузі штучного інтелекту, (одиниці)	243 (2023 рік)	500	1000

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення фундаментальних основ розвитку штучного інтелекту

Стратегічна ціль 3 спрямована на формування та підтримку умов, необхідних для масштабного та сталого впровадження штучного інтелекту. Вона охоплює створення сприятливого середовища для досягнення інших стратегічних цілей, зокрема розвиток стійкої обчислювальної та енергетичної інфраструктури, формування високоякісних, сумісних і готових до використання екосистем даних, розвиток навичок і системи освіти, що відповідають вимогам до штучного інтелекту, для працівників усіх рівнів, запровадження ефективних і надійних рамок управління, а також розширення міжнародного партнерства та залучення інвестицій.

У той час як попередні стратегічні цілі фокусуються на безпосередньому розгортанні та розвитку можливостей, ця стратегічна ціль гарантує створення сприятливого середовища — інфраструктури, навичок та даних для підтримки широкого й відповідального використання штучного інтелекту в економіці та державному секторі.

Стале впровадження штучного інтелекту залежить не лише від технологічних рішень, а й від рівня довіри, наявності відповідних навичок, доступу до фінансування та інституційної спроможності.

У зв'язку з цим ця стратегічна ціль передбачає скоординовані дії між постачальниками послуг, закладами освіти, регуляторними органами, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами з метою забезпечення інклюзивності, безпеки та відповідності європейським і міжнародним стандартам. Послідовне зміцнення зазначених факторів паралельно з впровадженням штучного інтелекту має запобігти виникненню системних обмежень, які можуть стримувати масштаби застосування, уповільнювати поширення або підірвати суспільну довіру.

З огляду на безпековий контекст України, зазначені фактори визначено як стратегічний пріоритет для забезпечення технологічного суверенітету та довгострокової конкурентоспроможності. Спільні основи розбудовуються з урахуванням вимог стійкості та повної сумісності з європейськими та глобальними екосистемами штучного інтелекту.

Показники стратегічної цілі	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення	Цільове значення

		показника (2028)	показника (2030)
Сумарна пікова продуктивність обчислювальної інфраструктури для завдань штучного інтелекту точністю FP16/BF16, (петафлопс)	0,1	10	50
Частка осіб віком 16–74 років, які користуються штучним інтелектом для роботи, саморозвитку та розваг, (відсотки)	42 (2025 рік)	55	70
Пріоритетні набори даних, опубліковані як готові до використання штучним інтелектом, (одиниці)	0*	50	100

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 4. Забезпечення ефективного врядування для швидкого та відповідального впровадження штучного інтелекту

Ця стратегічна ціль ґрунтується на поєднанні швидкого впровадження та ітеративного розвитку рішень у пріоритетних сферах із відповідальним управлінням ризиками. Система управління у сфері розвитку штучного інтелекту спрямована на досягнення таких завдань у державному управлінні та економіці в цілому: спрощення та прискорення впровадження шляхом використання спільних компонентів, стандартизованих процедур закупівель і фінансування та забезпечення переходу від пілотних проектів до масштабованих рішень; гарантування безпечного та легітимного використання штучного інтелекту через прозорість, підзвітність, захист прав та підготовку нормативно-правової бази відповідно до вимог Європейського Союзу; а також підтримку європейської та міжнародної інтеграції України.

Ключовим принципом побудови системи управління є використання наявних та ефективних механізмів цифрової трансформації. Україна сформувала розвинену інституційну основу у вигляді Національної програми інформатизації, мережі заступників керівників відповідних органів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO), обов'язкових технічних стандартів та системи забезпеченої міжвідомчої взаємодії. Реалізація політики у сфері розвитку штучного інтелекту не передбачає створення паралельних інституцій, а ґрунтується на розширенні та адаптації чинних механізмів з урахуванням специфіки технологій штучного інтелекту, що забезпечує узгодженість рішень, мінімізацію бюрократичних витрат та ефективне правозастосування.

Модель управління реалізується за матричним принципом і поєднує централізовану координацію та спільну інфраструктуру з чіткою відповідальністю ЦОВВ за трансформацію відповідних секторів і надання публічних послуг.

Впровадження рішень на основі штучного інтелекту здійснюється міністерствами через команди під керівництвом заступників керівників відповідних органів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO) із залученням визначених відповідальних осіб з питань штучного інтелекту та використанням уніфікованих методик і компонентів.

Регуляторний підхід до управління штучним інтелектом реалізується поетапно. На першому етапі (2026–2028 роки) пріоритет надається координації та стимулюванню

впровадження шляхом застосування інструментів м'якого права, зокрема проекту “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень”, добровільних кодексів поведінки, стандартів і вимог до державних закупівель.

У цей період Мінцифри та WINWIN AI Centre of Excellence виконують функції основних координаторів з метою нарощування спроможності та підготовки до дотримання регуляторних вимог. На другому етапі (2028–2030 роки) із запровадженням законодавства у сфері розвитку штучного інтелекту та початком функціонування єдиного цифрового регулятора здійснюється перехід до повноцінного інституційного нагляду та правозастосування з метою забезпечення відповідності праву Європейського Союзу.

Показники стратегічної цілі	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Частка органів виконавчої влади, в яких розширено повноваження підрозділів та відповідних заступників керівників з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації на сферу штучного інтелекту, (відсотків)	0*	70	100
Пріоритетні сектори із затвердженими планами дій та дорожніми картами щодо штучного інтелекту, (одиниці)	0*	5	10

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 1. Прискорення впровадження та застосування штучного інтелекту

Результати фактичного та прогнозного аналізу

Стратегічна ціль 1 спрямована на максимізацію соціальної та економічної цінності штучного інтелекту через його широке впровадження у діяльність громадян, бізнесу та держави, з пріоритетом на оборону, управління, освіту, науку й ключові сектори економіки.

Держава має виступати каталізатором ринку, спрямовуючи інвестиції в межах планів реконструкції на фінансування розробки та впровадження ШІ-рішень, що забезпечує перехід від поодиноких експериментів до системного виробничого використання.

Стратегічна ціль 1 також передбачає широке впровадження штучного інтелекту в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, спрямоване на подальшу трансформацію цифрової держави та підвищення якості, доступності й безпеки публічних послуг.

Освіта визначається фундаментальним чинником довгострокового розвитку та відрізняється від заходів з перепідготовки робочої сили, що розглядаються окремо. Реалізація цієї цілі передбачає трансформацію закладів освіти, педагогічних підходів і цифрових

платформ з метою формування стійкого кадрового потенціалу та підвищення національної конкурентоспроможності України.

Проблеми

Починаючи з 2022 року, Україна забезпечила швидке розгортання та розвиток систем на основі штучного інтелекту у сфері оборони, зокрема у напрямках безпілотних систем із використанням комп'ютерного зору, геопросторової розвідки, кіберзахисту та логістичного забезпечення в умовах реальних бойових дій.

Наявні виклики освітньої системи, зокрема значна кількість здобувачів освіти, які навчаються дистанційно, з-за кордону, дефіцит педагогічних кадрів та пошкодження інфраструктури внаслідок воєнних дій, формують додатковий попит на застосування рішень на основі штучного інтелекту.

Виклики

До 2030 року стратегічним орієнтиром є досягнення показника у 75% суб'єктів господарювання та організацій, які використовують технології штучного інтелекту як стандартний інструмент для автоматизації операційних процесів та підвищення продуктивності праці.

Для подолання бар'єрів, пов'язаних із дефіцитом досвіду, складністю регулювання та високою вартістю впровадження, державна політика фокусується на наступних механізмах:

- надання інструментів підтримки: впровадження аудиту цифрової зрілості, використання еталонних моделей («AI-ready enterprise stack») та розвиток екосистеми сертифікованих постачальників послуг для МСП;

- стимулювання попиту та інновацій: використання державних закупівель, використання проекту “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень” та проведення галузевих конкурсів (хакатонів) для залучення нових учасників ринку, надання інноваційних грантів і ваучерів для підтримки R&D, розвиток інноваційної інфраструктури (наукові парки, стартап-школи, бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори, інноваційні хаби, тощо), стимулювання комерціалізації наукових розробок шляхом ефективного механізму трансферу технологій.;

- доступ до ключових ресурсів: зниження витрат на залучення талантів, хмарних обчислювальних потужностей та обробку даних;

- інституційна підтримка: залучення можливостей платформи «Дія.Бізнес» та мережі Європейських цифрових інноваційних хабів (EDIH) для масштабування цифрової трансформації;

- галузеві реформи: синхронізація процесів післявоєнної відбудови та вступу до Європейського Союзу із впровадженням інноваційних продуктів на основі штучного інтелекту в медицині, транспорті та освіті.

Водночас окремі держави-супротивники продовжують здійснювати значні інвестиції у розвиток штучного інтелекту, зокрема у сферах масштабних обчислень, великих мовних моделей та агентних систем, що потребує подальшого нарощування спроможностей України для збереження та розвитку наявних переваг.

Можливості

До 2030 року Україна визначає ціль формування агентної держави, у межах якої системи штучного інтелекту та агентні рішення використовуються для автоматизації повного циклу надання державних послуг — від виявлення потреб громадян і суб'єктів господарювання до обґрунтування управлінських рішень та безпосереднього надання послуг.

Розбудова агентної держави передбачає збалансоване поєднання централізованої підтримки та децентралізованої ініціативи. Централізована координація базової

інфраструктури, стандартів та управління штучним інтелектом дозволяє зменшити складність процесів і прискорити їх впровадження. ЦОВВ та органи місцевого самоврядування зберігають автономію у розробці рішень, адаптованих до їхніх специфічних повноважень.

Агентна держава стимулює відкриті інновації шляхом надання доступу до окремих рівнів GovStack (ідентифікація, обмін даними, моніторинг) як цифрової публічної інфраструктури для приватного сектору. Послуги для бізнесу інтегруються із загальними агентними програмними рамками, що дозволяє автоматизувати взаємодію між урядом та бізнесом. Архітектура Єдиного державного вебпорталу цифрової освіти “Дія. Освіта” та освітнього мобільного додатку «Мрія» дозволяє стороннім агентам підключатися до державних сервісів із суворим дотриманням стандартів безпеки та якості.

Перехід до агентної держави передбачає комплексні зміни у функціонуванні державного сектору, зокрема:

- трансформацію надання електронних публічних послуг. Використання агентних систем штучного інтелекту забезпечує можливість надання проактивних та персоналізованих послуг на національному, регіональному та місцевому рівнях, у тому числі з урахуванням життєвих подій громадян і бізнесу, що сприяє скороченню строків отримання послуг та зменшенню адміністративного навантаження;

- модернізацію внутрішніх операцій державного сектору. Автоматизація рутинних адміністративних процесів та використання інструментів штучного інтелекту для підтримки прийняття рішень підвищують ефективність роботи державних службовців за умови збереження людського контролю над критичними управлінськими рішеннями;

- підвищення швидкості та зниження вартості впровадження технологій. Запровадження стандартизованих і сумісних платформ та інструментів штучного інтелекту, широке використання таких технологій у розробленні державних продуктів і послуг, а також системна взаємодія з приватним сектором забезпечують швидке та економічно ефективно впровадження інновацій у публічному управлінні;

- людиноцентричність: автоматизація процесів спрямована на вдосконалення механізмів ухвалення рішень, підтримку емпатії та захист прав і свобод громадян. Державні службовці звільняються від рутинних операцій для виконання складних аналітичних завдань. Забезпечується безумовне право особи на оскарження автоматизованих рішень та прозорий механізм зворотного зв'язку;

- прозорість та оптимізація державного апарату: сервіси агентної держави функціонують на засадах радикальної прозорості, виключаючи корупційні ризики та зловживання владою. Публічна інформація та процедури є відкритими. Автоматизація дозволяє підвищувати якість послуг без розширення штату державних органів;

- гнучкість економіки: мінімізація адміністративних бар'єрів у взаємодії бізнесу з державою забезпечує одні з найнижчих у світі витрат на дотримання регуляторних вимог. Ефективність податкової та судової систем підвищує інвестиційну привабливість України. Держава виконує роль платформи, де цифрова інфраструктура підтримує розвиток ринкових сервісів приватного сектору;

- стійкість: державна інфраструктура та життєво важливі сервіси характеризуються високим рівнем кіберстійкості та здатністю до швидкого розгортання нових послуг у відповідь на кризові ситуації.

До 2030 року Україна спрямовує зусилля на трансформацію оборонних інновацій у сфері розвитку штучного інтелекту, розроблених в умовах воєнного часу, у стійку довгострокову стратегічну і оперативну перевагу. Така перевага характеризується, зокрема:

масштабним використанням автономних систем. Збройні Сили застосовують автономні та напівавтономні системи у повітряній, наземній, морській, кібернетичній та

електромагнітній галузях, що забезпечує безперервність операцій, розширення оперативних можливостей та зниження ризиків для особового складу;

перевагою у прийнятті рішень. Дані з різних джерел спостереження та розвідки інтегруються у єдине інформаційне середовище, що дає змогу автоматизовано виявляти, класифікувати та відстежувати загрози, а також забезпечувати своєчасне попередження та підтримку прийняття рішень командуванням;

високою швидкістю адаптації. Інноваційний цикл у сфері оборонних технологій передбачає скорочені строки переходу від виявлення потреб до оперативного розгортання нових рішень, що забезпечує випереджальну адаптацію до змін умов ведення бойових дій;

асиметричним накладенням витрат. Застосування економічно ефективних автономних рішень дозволяє нейтралізувати технічно складні та ресурсоємні засоби противника, забезпечуючи перевагу з точки зору співвідношення витрат і результатів;

Стратегічний підхід до використання штучного інтелекту у сфері оборони спрямований на досягнення кумулятивного ефекту стримування через відмову, де швидкість реагування та адаптивність систем штучного інтелекту унеможливають досягнення цілей агресора. Розрахунок оборонної переваги базується на таких пріоритетних напрямках:

забезпечення стабільної швидкості інновацій: передбачає інституціоналізацію цивільно-військового співробітництва та спрощення процедур впровадження технологічних рішень. Формується архітектура для оборони з використанням централізовано керованих систем штучного інтелекту та аналітики для підтримки прийняття рішень на всіх рівнях командування. Створення першої у світі «Фабрики оборонного штучного інтелекту» забезпечує інтеграцію можливостей приватного сектору та швидку акредитацію рішень на спільних платформах;

розвиток конкурентоспроможної галузі оборонного штучного інтелекту: Україна трансформується у провідний технологічний центр оборонної архітектури демократичного світу. Національні компанії інтегруються у ланцюги постачання НАТО, а розвинена система подвійного призначення дозволяє здійснювати трансфер перевірених у бойових умовах технологій на цивільні ринки. Розроблені військові стандарти та залучені таланти підвищують авторитет усього технологічного сектору країни;

формування глобального еталона відповідального застосування штучного інтелекту: Україна кодифікує досвід ведення автономної війни високої інтенсивності у межах міжнародних гуманітарних норм. Створення практичних правових та етичних рамок дозволяє державі перейти від споживання міжнародних правил до ролі архітектора глобальних стандартів управління оборонним штучним інтелектом;

До 2030 року Україна має спрямовувати зусилля на системну інтеграцію та забезпечення доступності цифрових інструментів навчання на основі штучного інтелекту для здобувачів освіти і педагогічних (науково-педагогічних) працівників без підміни їхньої ролі у навчанні, викладанні та оцінюванні. Заклади освіти мають мати необхідну цифрову інфраструктуру та інституційну спроможність до впровадження штучного інтелекту в освітній процес із дотриманням чітких вимог щодо відповідального, етичного й безпечного використання. Пріоритетом є підвищення рівня цифрових навичок у галузі штучного інтелекту: від усвідомленого застосування інструментів до формування компетентностей зі створення та налаштування ШІ-рішень, зокрема у межах освітніх програм і проектної діяльності. Важливим є не тільки надання доступу до ШІ-інструментів, необхідно забезпечити залучення науково-педагогічних працівників до розроблення та апробації ШІ-орієнтованих EdTech-рішень, що відповідають потребам освітнього процесу.

Це сприятиме переорієнтації освітнього процесу від завдань нижчого рівня до формування компетентностей вищого рівня, зокрема здатності до розв'язання проблем, критичного мислення та етичного оцінювання. Розвиток національного ринку освітніх технологій забезпечує можливість міжнародної конкурентоспроможності українських

EdTech-рішень, а система освіти України має використовуватися як середовище для апробації та масштабування інноваційних підходів.

Формування інфраструктурних платформ, регуляторної визначеності та інституційної готовності на поточному етапі створює умови для прискореного впровадження освітніх інструментів штучного інтелекту у міру їх технологічної зрілості.

Трансформація національної системи освіти здійснюється з дотриманням таких принципів:

підтримка педагогічної ролі, а не її заміщення. Інструменти штучного інтелекту використовуються як допоміжні засоби для пояснення навчального матеріалу та надання зворотного зв'язку під керівництвом педагогічного, науково-педагогічного працівника, без заміни його професійного судження та соціально-емоційної функції. Штучний інтелект може застосовуватися як тимчасовий інструмент підтримки безперервності навчання за умови збереження ключової ролі педагога у визначенні навчальних цілей, оцінюванні результатів навчання та освітній взаємодії;

підвищення рівня ШІ-грамотності учасників освітнього процесу. Даний принцип має забезпечуватися через системну політику розвитку цифрових компетентностей, що поєднує оновлення нормативно-правових актів, регулярне вимірювання потреб і розробку та впровадження програм професійного розвитку. Для цього важливим є організації курсів, вебінарів, воркшопів, тренінгів підвищення кваліфікації для педагогічних і науково-педагогічних працівників, підвищення рівня мотивації вивчати та використовувати штучний інтелект, а також створення навчальних модулів для здобувачів освіти з акцентом на відповідальне, етичне та критичне використання штучного інтелекту. Рівень ШІ-компетентностей і бар'єри застосування мають визначатися на основі систематичних досліджень, опитувань і моніторингу, а отримані дані мають використовуватися для ухвалення управлінських рішень щодо пріоритетів державної політики та змісту навчання. Необхідним є оновлення рамки цифрової компетентності педагогічних працівників із виокремленням ШІ-навичок, а також перегляд і актуалізація типової програми підвищення рівня цифрової компетентності з інтеграцією змісту щодо штучного інтелекту, академічної доброчесності та безпеки даних;

інтеграція технологій штучного інтелекту в інформаційно-комунікаційні системи, платформи в сфері освіти і науки для підвищення ефективності їх функціонування, спрощення роботи користувачів з цифровими інструментами;

забезпечення академічної доброчесності через оцінювання процесу навчання. Підходи до оцінювання зміщуються від перевірки кінцевих результатів до аналізу дослідницького процесу, обґрунтування міркувань, ітеративного вдосконалення та критичного аналізу результатів, отриманих із використанням штучного інтелекту. Забезпечення академічної доброчесності не ґрунтується на заборонах або інтрузивному моніторингу;

вікова доцільність використання штучного інтелекту. Застосування інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється з урахуванням вікових, когнітивних та психосоціальних особливостей здобувачів освіти. Форми використання штучного інтелекту визначаються відповідно до рівня освіти та не мають замінювати розвиток соціальної взаємодії, критичного мислення і навичок самостійного навчання;

захист персональних даних та приватності здобувачів освіти. Використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних і приватності.

Реалізація цієї стратегічної цілі передбачає застосування чотирьох взаємопов'язаних механізмів підтримки: забезпечення універсального доступу до інструментів штучного інтелекту, розвиток відкритої екосистеми освітніх рішень, реалізацію програм пілотних досліджень і тестування інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі, а також

впровадження уніфікованих рекомендацій щодо застосування інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі.

Це створює передумови для інтеграції інструментів штучного інтелекту як базового елемента освітнього процесу поряд із традиційними навчальними ресурсами та доступом до мережі Інтернет.

Завдання Стратегічної цілі 1, показники їх виконання, очікувані результати

Завдання 1.1. Створення умов для масштабного впровадження технологій штучного інтелекту в діяльність суб'єктів господарювання, установ та організацій

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінекономіки, Мінцифри.

Очікувані результати:

- забезпечено доступ МСП до методологічної та інформаційної підтримки впровадження штучного інтелекту. Реалізовано програми фінансового стимулювання, включаючи ваучерну підтримку, та запущено на постійній основі проект "Sandbox для ШІ та блокчейн рішень" у співпраці з мережею Європейських цифрових інноваційних хабів (EDIH). Запроваджено систему регулярного збору та оприлюднення верифікованих даних щодо інтенсивності автоматизації та рівня адаптації технологій суб'єктами господарювання;

- створено та забезпечено функціонування вебсторінки «Українська спільнота ШІ» для обміну знаннями, ресурсами та кращими практиками на базі платформи ai.thedigital.gov.ua;

- керівний склад суб'єктів господарювання забезпечено доступом до спеціалізованих навчальних матеріалів щодо можливостей та ризиків використання штучного інтелекту. Державним сектором економіки інтегровано технологічні рішення на базі штучного інтелекту у відповідні галузеві процеси.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Кількість суб'єктів господарювання (більше 10 співробітників), що користуються штучним інтелектом, (одиниці)	5	40	75
Кількість проектів, що беруть участь у проекті "Sandbox для ШІ та блокчейн рішень", (одиниці)	20	50	200
Кількість активних членів вебсторінки «Українська спільнота ШІ», (одиниці)	0 (спільнота офіційно не створена)	500	5 000

Завдання 1.2: Трансформація цифрової держави в агентну державу шляхом автоматизації функцій та інтеграції інтелектуальних рішень

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри.

Очікувані результати:

- забезпечено впровадження пілотного проєкту GovCopilot для автоматизації рутинних процесів та спрощення роботи державних службовців;
- сформовано цілісну екосистему «Agentic GovStack», що забезпечує створення та впровадження рішень на основі штучного інтелекту із можливістю їх адаптації для державного сектору, бізнесу та громадських організацій;
- розроблено та впроваджено порядок системного відбору, реалізації та масштабування проєктів із впровадження штучного інтелекту в публічному секторі;
- сформовано перелік сумісних інструментів та платформ штучного інтелекту як складових базової цифрової публічної інфраструктури, доступної для використання державними органами та приватним сектором;
- забезпечено використання відкритих стандартів при розбудові інфраструктури для запобігання залежності від конкретних постачальників та гарантування прозорості рішень;
- запроваджено єдині стандарти, керівні принципи та систему моніторингу для гармонізації процесів впровадження штучного інтелекту на державному рівні;
- створено механізми рамкових закупівель типових послуг штучного інтелекту для потреб органів влади;
- здійснено автоматизацію публічних послуг та внутрішніх процедур центральних, регіональних та місцевих органів влади відповідно до концепції «агентна держава»;
- розвинуто Єдиний державний вебпортал електронних послуг “ДІЯ” для можливості надання цих послуг за допомогою штучного інтелекту.
- розроблено та введено в експлуатацію ШІ-асистента «Цифровий коуч», інтегрованого у вебпортал «Дія. Цифрова громада» для автоматизації діяльності, аналітичної підтримки та підвищення цифрової зрілості заступників керівників відповідних органів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO);
- забезпечено цілісність процесів публічних закупівель та аналізу витрат за допомогою інтелектуальних систем виявлення корупційних ризиків і контролю відповідності (compliance);
- впроваджено єдиний стандарт алгоритмічної прозорості для державного сектору, що передбачає обов'язкове внесення інформації про застосовані інструменти штучного інтелекту до відповідного розділу прозорості алгоритмів.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Послуги на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг доступні та можуть використовуватися через ШІ-агента, (одиниці)	1	50	100
Оцінка суспільної довіри: довіра до державних рішень на основі штучного інтелекту, визначена за опитуваннями, (відсотки)	0*	75	90

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 1.3. Використання потенціалу штучного інтелекту для зміцнення національної безпеки та оборони

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Міноборони.

Очікувані результати:

- потреби сектору оборони у застосуванні штучного інтелекту та відповідні екосистеми визначені та переглядаються на регулярній основі. Функціонує скоординований механізм розроблення, тестування, акредитації та масштабування рішень на основі штучного інтелекту із залученням Збройних Сил, органів державної влади та приватних постачальників;

- власники пріоритетних оборонних даних забезпечують створення готових до використання штучним інтелектом каналів передачі даних, включаючи каталогізацію, маркування та безпечний доступ, а також призначають відповідальних осіб з питань штучного інтелекту та управління даними. Збільшується кількість практичних застосувань штучного інтелекту та чисельність кваліфікованих фахівців зі штучного інтелекту у сфері оборони;

- запроваджено чіткі нормативні та процедурні рамки, зокрема у сфері безпеки та ліцензування, що визначають умови та порядок комерціалізації інновацій оборонного штучного інтелекту поза сферою оборони;

- забезпечено структурований перехід рішень подвійного використання до комерційного застосування та експортних каналів із дотриманням балансу між вимогами безпеки та економічною доцільністю;

- українські компанії, дослідницькі установи та діяльність «Фабрики оборонного штучного інтелекту» інтегровані в інноваційні, дослідницькі та закупівельні механізми у сфері оборони Європейського Союзу, та країн-партнерів;

- практичний досвід застосування штучного інтелекту в умовах збройного конфлікту систематизовано та відображено у правових, етичних і технічних рамках відповідального використання штучного інтелекту та автономних систем озброєння;

- створено профільну науково-дослідну установу у сфері розвитку штучного інтелекту з участю міжнародно визнаних експертів. Функціонують етичні та правові робочі групи, а також програми підготовки і навчання для командирів та операторів, що забезпечують дотримання принципів відповідального та безпечного застосування технологій.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Проекти з використанням штучного інтелекту в сфері оборони, що знаходяться на стадії реалізації, (одиниці)	0*	50	100
Фахівці сфери оборони, які пройшли навчання на тренувальних центрах щодо штучного інтелекту, (одиниці)	0*	500	2000
Час від підтвердження оперативної потреби до	0*	<12 тижнів	< 8 тижнів

розгортання на місцях, (тривалість)			
--	--	--	--

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 1.4. Інтеграція технологій штучного інтелекту в освітній процес

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: МОН.

Очікувані результати:

- інтегровано компетентності у галузі штучного інтелекту до стандартів фахової перевищої та вищої освіти, створено умови для підготовки здобувачів освіти за спеціальністю у галузі штучного інтелекту;

- розроблено та/або оновлено модельні навчальні програми з метою інтеграції штучного інтелекту у навчальні дисципліни закладів загальної середньої освіти;

- впроваджено модельну навчальну програму з використанням штучного інтелекту українською мовою для підтримки навчання українських студентів, які перебувають за кордоном;

- забезпечено функціонування вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн», Єдиного державного вебпорталу цифрової освіти «Дія.Освіта» та освітнього мобільного додатку «Мрія», як взаємосумісних національних екосистем для навчання штучному інтелекту;

- створено умови для розвитку вітчизняного ринку EdTech та експорту українських освітніх технологічних рішень через інструменти платформізації та підтримку локалізації продуктів;

- оновлено рекомендації щодо використання інструментів штучного інтелекту в закладах освіти на засадах прозорості та критичного аналізу;

- забезпечено захист персональних даних і приватності здобувачів освіти та педагогічних працівників при використанні інструментів штучного інтелекту;

- адаптовано найкращі міжнародні практики та забезпечено регулярне оприлюднення практичних рекомендацій для педагогічних, науково-педагогічних працівників щодо використання штучного інтелекту, оновлено рамку цифрової компетентності педагогічних, науково-педагогічних працівників.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Здобувачі загальної середньої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти, які мають доступ до навчальних інструментів на основі штучного інтелекту, (відсотки)	0*	75	100
Педагогічні, науково-педагогічні працівники, які пройшли навчання з використання інструментів штучного	0*	40	80

інтелекту в освітньому процесі, (відсотки)			
--	--	--	--

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 2.

Розвиток та забезпечення доступності базових технологій штучного інтелекту

Результати фактичного та прогнозного аналізу

Незважаючи на швидкий глобальний розвиток технологій штучного інтелекту, їх ефективне використання в Україні залишається обмеженим через високі витрати, фрагментований доступ до обчислювальних ресурсів, комерційні (пропріетарні) моделі ліцензування та нерівномірну доступність надійних інструментів для МСП, органів державної влади та дослідницьких установ. Збереження таких бар'єрів створює ризик концентрації переваг штучного інтелекту у вузькому колі великих організацій та іноземних постачальників, що обмежує масштаби впровадження та суперечить стратегічному пріоритету широкого використання штучного інтелекту в економіці та державному секторі.

Пріоритет надається відкритим і сумісним підходам з метою зменшення залежності від окремих постачальників, підвищення стійкості в умовах війни та відновлення, а також забезпечення можливості технологічної адаптації в разі змін ринку або постачальників. Доступність розглядається не лише як питання вартості, а як передумова для експериментування, навчання на практиці та масштабного впровадження.

Реалізація цієї цілі забезпечить можливість для органів державної влади, МСП, дослідників та стартапів отримувати надійний доступ до обчислювальних ресурсів та інструментів штучного інтелекту через спільні національні та комерційні платформи; обробляти чутливі навантаження з використанням безпечної суверенної або гібридної інфраструктури; а також закріпити відкритість, мобільність і сумісність як стандартну практику. У результаті доступ до штучного інтелекту перестає бути стримувальним фактором і стає стабільною основою для інновацій, розвитку україномовних рішень, відповідального впровадження та сталого зростання продуктивності.

Розвиток базових технологій штучного інтелекту в освітньому секторі передбачає створення безпечної цифрової інфраструктури для зберігання, обробки та передачі даних із дотриманням принципів мінімізації та розмежування доступу.

Проблеми

Реалізація внутрішнього потенціалу України у сфері розроблення, адаптації та виробництва систем штучного інтелекту стримується низьким рівнем інвестицій у наукові дослідження і розробки, обмеженим доступом до капіталу та обчислювальних ресурсів, а також недостатньо розвиненими механізмами переходу від досліджень і пілотних проектів до масштабованих виробничих рішень.

Переважаюча орієнтація глобальних мовних моделей на англійську та обмежену кількість мов з високим рівнем ресурсного забезпечення призводить до зниження точності, виникнення упереджень та обмеженої придатності таких систем для використання в українських державних послугах, освіті, медіа та публічному просторі.

Виклики

До 2030 року Україна спрямовує зусилля на забезпечення доступності використання штучного інтелекту як стандартної практики, а не винятку. Для цього передбачається

системне зниження фінансових, технічних та організаційних бар'єрів шляхом розширення доступу до обчислювальних ресурсів, компонентів багаторазового використання, спільних сервісів та еталонних реалізацій.

Крім того, до 2030 року Україна має забезпечити спроможність створювати, адаптувати, інтегрувати та супроводжувати системи штучного інтелекту, що відповідають національним пріоритетам, зокрема у сферах оборони, державного управління, критичної інфраструктури та наукоємних галузей економіки.

З цією метою дослідження, розробки та інноваційна діяльність зосереджуються на пріоритетних напрямках, у яких Україна має порівняльні переваги або стикається з нагальними національними потребами, зокрема:

- застосування штучного інтелекту та автономних систем у сфері оборони;
- периферійні обчислення та енергоефективні рішення на основі штучного інтелекту;
- технології підвищення безпеки та захисту даних;
- використання штучного інтелекту для оптимізації логістичних та операційних процесів;

- перспективні технології, включаючи квантові обчислення та комунікації;
- використання багатих операційних наборів даних реального світу у високопродуктивних середовищах.

Перелік таких напрямів підлягає регулярному перегляду з урахуванням технологічного розвитку та результатів практичного впровадження.

Реалізація цієї стратегічної цілі виходить за межі розвитку штучного інтелекту як окремого сектору та розглядає його як універсальний чинник наукового і технологічного прогресу. Посилення спроможностей застосування штучного інтелекту в науці, зокрема через розвиток дослідницької інфраструктури, спільних наборів даних та оновлення дослідницьких і освітніх практик, є необхідною умовою інновацій у медицині, економіці, обороні, державному управлінні та інших пріоритетних сферах. Це передбачає перехід від поодиноких дослідницьких проєктів до відтворюваних процесів експериментування, масштабування та комерціалізації.

Крім того, ця стратегічна ціль також спрямована на зміцнення внутрішнього потенціалу України у сфері розроблення, адаптації та виробництва систем штучного інтелекту, зменшуючи залежність від виключного використання іноземних рішень. Україна володіє значними передумовами для такого розвитку, зокрема потужною базою ІТ-фахівців, динамічною стартап-екосистемою, практичним досвідом застосування штучного інтелекту в умовах збройної агресії та зростаючою інтеграцією з європейськими інноваційними програмами.

Можливості

Для досягнення цієї стратегічної цілі передбачено такі підходи:

- у короткостроковій перспективі пріоритет надається швидкому впровадженню рішень на основі штучного інтелекту з використанням доступних глобальних технологій, із прийняттям обмеженої тимчасової залежності від іноземних постачальників, паралельно з поетапними інвестиціями у розвиток власних виробничих і технологічних спроможностей;

- стратегічна автономія досягається через відкритість і мобільність, зокрема шляхом використання програмного забезпечення з відкритим кодом, відкритих або перевірюваних ваг моделей, де це можливо, а також через контрактні механізми, що забезпечують переносимість і зменшення залежності від одного постачальника у хмарних середовищах;

- передбачається формування національної екосистеми відкритих компонентів штучного інтелекту, включаючи моделі, інструменти адаптації, системи пошуку та безпеки, набори даних і оцінювання, що створює спільну основу для скорочення часу розгортання рішень і розвитку конкуренції на рівні прикладних застосувань;

державні закупівлі використовуються як ключовий інструмент досягнення масштабу, при цьому державний сектор виступає основним замовником, а стратегічні партнерства з глобальними постачальниками застосовуються для забезпечення доступу до умов постачання, не гірших за ті, що доступні на ринку Європейського Союзу, з урахуванням національних потреб України.

У результаті до 2030 року Україна забезпечує інтегрований розвиток інновацій та виробництва у сфері розвитку штучного інтелекту, зменшує ризики довгострокової технологічної залежності, підвищує економічну віддачу на внутрішньому ринку та закріплює свою роль як активного учасника європейської та глобальної екосистеми штучного інтелекту.

Також ця стратегічна ціль спрямована на усунення стратегічної прогалини у розвитку систем штучного інтелекту, пов'язаної з недостатньою представленістю української мови, контексту та культурних особливостей у базових і генеративних моделях. Забезпечення повноцінного розуміння та генерування української мови системами штучного інтелекту розглядається не лише як питання інклюзивності, а як складова національного суверенітету, інформаційної безпеки та стійкості.

Мовні моделі впливають на доступ до інформації, підтримку прийняття рішень та формування інформаційних нарративів, а в умовах триваючої інформаційної протидії недостатні мовні спроможності штучного інтелекту створюють системні ризики.

До 2030 року Україна забезпечує широке впровадження високоякісних рішень штучного інтелекту, що функціонують державною мовою, у державному управлінні, освіті, медіа та приватному секторі. Розглядаючи мову як базову цифрову інфраструктуру, передбачається інтеграція україномовних компонентів штучного інтелекту з метою зміцнення національної ідентичності, демократичної стійкості та рівного доступу до цифрових послуг і технологій. Також охоплюються заходи щодо підтримки та підвищення якості обробки кримськотатарської та інших мов меншин у великих мовних моделях.

Стратегічна ціль 2 водночас спрямована на забезпечення того, щоб прискорене впровадження штучного інтелекту супроводжувалося належними механізмами захисту, управління та підзвітності без уповільнення процесів навчання та практичного застосування.

Стратегічний підхід до відповідального використання штучного інтелекту є поетапним і передбачає початкову орієнтацію на добровільну участь суб'єктів. Перехід до обов'язкових вимог здійснюється після досягнення достатнього рівня зрілості практик, інструментів і механізмів забезпечення дотримання вимог, з метою того, щоб регулювання сприяло впровадженню, а не стримувало його.

До 2030 року Україна забезпечує операційну надійність використання штучного інтелекту, зокрема шляхом прозорого інформування про його застосування, чіткого визначення відповідальності за рішення, що приймаються із застосуванням штучного інтелекту, функціонування ефективних механізмів захисту прав та відшкодування шкоди, а також пропорційного управління ризиками для систем із значним впливом, у тому числі в державному управлінні, обороні, правосудді, охороні здоров'я та освіті. Довіра розглядається як умова, що забезпечує масштабування та стале впровадження, а не як обмеження, що накладається після розгортання технологій.

Інтеграція відповідальних практик штучного інтелекту в процеси впровадження, використання проекту “Sandbox для ШІ та блокчейн рішень”, державні закупівлі та внутрішні інституційні процедури забезпечує розвиток управлінської спроможності паралельно з розширенням використання. Такий підхід сприяє узгодженню національної політики з вимогами Регламенту Європейського Союзу № 2024/1689 від 13 червня 2024 р., що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту, зберігаючи при цьому гнучкість в умовах воєнного стану та відбудови. У результаті відповідальний та довірчий штучний інтелект розглядається як фактор конкурентної переваги, що забезпечує швидке, безпечне та легітимне впровадження технологій.

Завдання Стратегічної цілі 2, показники їх виконання, очікувані результати

Завдання 2.1. Забезпечення відкритості та фінансової доступності інструментів штучного інтелекту для широкого кола користувачів

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри.

Очікувані результати:

- забезпечення функціонування «Суверенної фабрики штучного інтелекту» для обробки чутливих даних через єдину платформу, що реалізує гібридну модель управління: критичні робочі навантаження виконуються на суверенній інфраструктурі, тоді як загальні завдання інтегруються з масштабованими хмарними рішеннями;

- запровадження платформи обчислювальних ресурсів (Cloudbank-UA) для агрегації та розподілу обчислювальних кредитів, локальних потужностей та академічних ресурсів. Забезпечення доступу суб'єктів МСП, закладів вищої освіти та державних органів до субсидованих ресурсів із відображенням даних про розподіл на прозорій інформаційній панелі;

- публікація найкращих практик використання моделей із відкритим кодом та протоколів міграції систем штучного інтелекту, що включають вимоги щодо виведення даних, передачі ваг моделей (weights), використання сумісних форматів та умов угод про рівень послуг для безперешкодного перенесення рішень. Створення національного репозиторію відкритих компонентів (Weights Commons);

- гармонізація правил використання хмарних технологій із критеріями надійності та безпеки, що підтверджує статус України як ключового партнера в міжнародних ланцюгах постачання хмарних послуг і обчислювальних потужностей. Забезпечення відсутності експортних обмежень на постачання передових технологій.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Частка державних органів, що мають доступ до суверенної інфраструктури штучного інтелекту, (відсотки)	0*	15	100
Організації, які активно впроваджують штучний інтелект, використовуючи субсидовані або спільні обчислювальні потужності, (одиниці)	0*	≥500	≥1000
Системи штучного інтелекту в державному секторі, що відповідають стандартам мобільності і відкритості, (відсотки)	0*	≥50	≥90

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 2.2. Стимулювання інноваційної діяльності та виробництва власних продуктів штучного інтелекту на території України

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри, МОН.

Очікувані результати:

- забезпечено функціонування тематичних дослідницьких лабораторій штучного інтелекту, інтегрованих із хмарними технологіями та високопродуктивними обчислювальними системами для вирішення стратегічних національних завдань;
- створено віртуальний український центр передового досвіду для координації та співпраці з українськими дослідниками за кордоном;
- впроваджено механізми підтримки трансферу технологій, масштабування та комерціалізації результатів лабораторних досліджень у галузі штучного інтелекту;
- розширено можливості наукової діяльності шляхом реалізації конкурсних проектів на базі центрів передового досвіду, що стимулює розвиток фундаментальної науки та розробку вітчизняних моделей штучного інтелекту;
- реалізовано стратегію просування бренду «Ukraine AI» на світовому ринку, спрямовану на підтримку експортних місій та позиціонування України як інноваційного хабу;
- створено мережу освітніх центрів штучного інтелекту та впроваджено систему навчання та стипендіальної підтримки для забезпечення інклюзивного доступу до профільної освіти;
- реалізовано заходи з просування українських AI-рішень на глобальному рівні, зокрема створено каталог експортного потенціалу, проведено міжнародну PR-кампанію та забезпечено інтеграцію до ініціатив ЄС;

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Кількість українських компаній у галузі штучного інтелекту, (одиниці)	243 (2023 рік)	≥500	≥1000
Кількість випускників, що завершили навчання на другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за освітніми програмами з штучного інтелекту щороку, (одиниці)	0*	≥1000	≥5000
Кількість фахівців у галузі штучного інтелекту, (одиниці)	6100	20 000	50 000
Кількість жінок-фахівців у галузі штучного інтелекту (відсоток від загальної кількості фахівців у сфері штучного інтелекту), (одиниці)	17	30	50

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 2.3. Формування середовища відповідального використання штучного інтелекту

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри, Адміністрація Держспецзв'язку.

Очікувані результати:

- забезпечено актуалізацію та впровадження добровільного Кодексу поведінки щодо етичного та відповідального використання штучного інтелекту як базису для формування відповідальних практик;
- розроблено та затверджено галузеві методичні рекомендації щодо етичного застосування технологій штучного інтелекту у сферах освіти, науки, медицини та правосуддя тощо;
- запущено загальнонаціональну інтерактивну платформу для проведення добровільної оцінки систем штучного інтелекту за методологією HUDERIA (оцінка впливу на права людини, демократію та верховенство права);
- розроблено та впроваджено керівні принципи реагування на інциденти (критичні помилки) систем штучного інтелекту для забезпечення проактивного управління технологічними інцидентами;
- визначено та затверджено стандарти безпеки інфраструктури штучного інтелекту для хмарного та периферійного (edge) розгортання;
- розроблено та впроваджено методологію кількісної оцінки кіберризиків на основі моделі FAIR та механізмів моделювання загроз.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Частка систем штучного інтелекту в державному секторі, що містять інформацію про прозорість, (відсотки)	0*	≥70	100
Частка систем штучного інтелекту з високим рівнем ризику, що проходять офіційну оцінку ризиків, (відсотки)	0*	≥70	100

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення фундаментальних основ розвитку штучного інтелекту

Результати фактичного та прогнозного аналізу

До 2030 року Україна визначає ціль створення стійкої, безпечної та масштабованої інфраструктури для підтримки застосування штучного інтелекту в обороні, державному управлінні, наукових дослідженнях та пріоритетних секторах економіки.

Реалізація цієї цілі спрямована на зменшення стратегічної залежності від іноземних обчислювальних ресурсів для чутливих робочих навантажень та формування передумов для

інтеграції України до глобального ринку обчислювальних потужностей для штучного інтелекту. Досягнення повного потенціалу у цьому напрямі розглядається як довгостроковий процес, що може тривати за межами 2030 року, з орієнтиром на період до 2035 року.

Починаючи з 2019 року, Україна досягла суттєвого прогресу у розвитку цифрових навичок населення, рівень яких у середньому перевищує показники держав – членів Європейського Союзу. Водночас їх практичне застосування залишається нерівномірним. За умов зростання індивідуального використання цифрових технологій рівень впровадження в діяльності суб'єктів господарювання є недостатнім, а дефіцит професійних навичок у сфері розвитку штучного інтелекту суттєво обмежує масштаби використання таких технологій.

Проблеми

Збройна агресія проти України призвела до суттєвих змін у стані національної інфраструктури. Систематичні атаки на енергетичну систему зумовили перехід від статусу значного експортера електроенергії з відносно низькою собівартістю виробництва, зокрема завдяки потужностям атомної енергетики, до регулярних дефіцитів електропостачання. Інфраструктура електронних комунікаційних мереж зазнає додаткового навантаження внаслідок фізичних пошкоджень та зношеності магістральних мереж, проте успішно забезпечує поточні потреби індустрії. Водночас, для повномасштабного впровадження рішень на основі штучного інтелекту та їх сталого розвитку у перспективі, критично необхідно передбачити розширення пропускної здатності каналів передачі даних - як міжнародних з'єднань, так і внутрішньодержавних магістралей. Це нерозривно пов'язано з потребою будівництва нових центрів обробки даних, масштаби яких у десятки разів перевищуватимуть існуючі.

Система освіти стикається з кадровими викликами, зокрема старінням викладацького складу у галузях науки, технології, інженерії, математики та невідповідністю окремих освітніх програм сучасним технологічним практикам. Аналогічні обмеження характерні і для системи підготовки державних службовців, що ускладнює інтеграцію штучного інтелекту в публічне управління.

Підхід України до розвитку навичок у сфері розвитку штучного інтелекту зосереджується на підвищенні індивідуальних компетентностей, а не на підготовці кадрів для окремих роботодавців. Такий підхід забезпечує мобільність навичок та створює ширший економічний ефект.

Виклики

З огляду на обмежені ресурси, пріоритет надається ефективності витрат шляхом мінімізації вартості підготовки однієї особи та максимізації охоплення. Для цього використовуються цифрові освітні платформи, моделі взаємного навчання та інструменти навчання з використанням штучного інтелекту, що дозволяє знизити вартість підготовки без втрати якості.

Критичним викликом залишається розрив між високим рівнем доступності відкритих даних та обмеженою спроможністю використання стратегічних інформаційних ресурсів. Попри те, що Україна входить до числа європейських лідерів за рівнем зрілості відкритих даних, поза межами відкритого доступу зберігаються суттєві структурні обмеження. Основним бар'єром є правова невизначеність щодо використання даних (включаючи об'єкти авторського права та публічну інформацію з обмеженим доступом) для навчання систем штучного інтелекту. Також спостерігається фрагментоване управління даними в органах державної влади, недостатня якість, відсутність належної документації та низький рівень взаємодії окремих наборів даних для специфічних потреб штучного інтелекту. Усунення цих обмежень вимагає подолання застарілого підходу до сприйняття даних як допоміжного

адміністративного ресурсу та переходу до їх розгляду як стратегічного активу, що підлягає цілеспрямованому розвитку, захисту та використанню.

Можливості

До 2030 року Україна визначає за мету забезпечити набуття всіма громадянами, незалежно від віку, місця проживання чи рівня доходів, базових і прикладних навичок упевненого та безпечного використання штучного інтелекту в повсякденному житті та професійній діяльності. Це передбачає загальну обізнаність щодо можливостей і обмежень штучного інтелекту, масштабне перенавчання відповідно до потреб ринку праці, а також формування поглиблених технічних компетентностей, необхідних для розвитку вітчизняних інновацій і виробництва у сфері розвитку штучного інтелекту.

Реалізація цієї стратегічної цілі здійснюється із застосуванням двох взаємодоповнювальних механізмів. По-перше, формування базової грамотності у сфері розвитку штучного інтелекту та загальних цифрових навичок забезпечується через масові цифрові платформи, що гарантують доступність за низької вартості підготовки на одну особу. По-друге, професійна перепідготовка здійснюється для визначених сегментів робочої сили шляхом інтенсивних програм, орієнтованих на результат та чітко пов'язаних із можливостями подальшого працевлаштування.

Розвиток навичок у сфері розвитку штучного інтелекту поєднується із заходами з підвищення рівня обізнаності, прозорості та довіри з боку суспільства. Це забезпечує, щоб широке використання штучного інтелекту супроводжувалося розумінням принципів його застосування, легітимністю та поінформованим громадським контролем.

До 2030 року Україна відповідно визначає дані стратегічною національною інфраструктурою та забезпечує наявність високоякісних, сумісних і готових до використання штучним інтелектом наборів даних, доступних для навчання, розгортання та експлуатації систем штучного інтелекту в державному і приватному секторах.

Реалізація цієї стратегічної цілі передбачає формування суверенних національних корпусів даних, зокрема для підтримки штучного інтелекту українською мовою, впровадження уніфікованого управління даними з чітким розподілом відповідальності, а також створення проінноваційної правової бази, що забезпечує правову визначеність для розробників штучного інтелекту за одночасного захисту приватності та безпеки.

Україна входить до числа європейських лідерів за рівнем зрілості відкритих даних, маючи значний обсяг опублікованих наборів даних, які використовуються широким колом користувачів.

До критеріїв визначення набору даних як «готового до використання штучним інтелектом» належать: задокументовано схему даних із якісними метаданими; опубліковано графіки оновлення (SLA); визначено правову основу для навчання та використання штучного інтелекту; здійснюється моніторинг показників якості даних та звітування щодо них; забезпечено підключення до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів “Трембіта” через стабільні та задокументовані API.

Для досягнення цієї стратегічної цілі передбачається реалізація взаємопов'язаних заходів, зокрема: забезпечення правової визначеності шляхом ухвалення комплексних нормативно-правових рішень, що усувають бар'єри для навчання та використання штучного інтелекту з дотриманням прав людини; створення та оприлюднення високоякісних суверенних наборів даних як суспільних благ із пріоритетом для українськомовних корпусів; а також впровадження єдиного підходу до управління даними, який визначає ролі та відповідальність і забезпечує дотримання стандартів якості протягом усього життєвого циклу даних.

Завдання Стратегічної цілі 3, показники їх виконання, очікувані результати

Завдання 3.1. Розвиток інфраструктури: утвердження України як регіонального хабу обчислювальних потужностей для штучного інтелекту.

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінекономіки, Мінцифри.

Очікувані результати:

- забезпечено системне включення вимог щодо готовності до впровадження штучного інтелекту в національні та галузеві плани реконструкції, зокрема інтеграцію обчислювальних потужностей та електронних комунікаційних мереж у стандарти містобудування;
- створено умови для прискорення залучення приватних інвестицій у розбудову інфраструктури штучного інтелекту, зокрема інфраструктури електронних комунікацій.;
- розроблено та впроваджено дорожню карту підготовки до використання парадигм квантових обчислень та забезпечення криптографічної стійкості;
- забезпечено проектування та будівництво захищених (підземних) центрів обробки даних у безпосередній близькості до об'єктів атомної енергетики;
- впроваджено механізми державно-приватного партнерства для експлуатації суверенних обчислювальних систем;
- утверджено роль держави як основного замовника (орендаря) безпечних обчислювальних об'єктів, що гарантує стабільний попит на ресурси високого рівня безпеки;
- запроваджено інструменти довгострокового планування споживання, цільові податкові пільги та інноваційні фінансові механізми для мінімізації ризиків приватних інвесторів.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Сумарна пікова продуктивність обчислювальної інфраструктури для завдань штучного інтелекту точністю FP16/BF16, (пфлопс)	0,1	10	50
Приватні капітальні витрати на інфраструктуру обчислювальних потужностей/дата-центрів для штучного інтелекту, (млн гривень)	50	250	750

Завдання 3.2. Формування професійних навичок та компетентностей, необхідних для масштабного впровадження штучного інтелекту.

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: МОН, Мінцифри.

Очікувані результати:

- запроваджено національну систему сертифікації навичок у галузі штучного інтелекту, що передбачає видачу накопичувальних кваліфікаційних документів від рівня базової грамотності до просунутої спеціалізації;
- реалізовано галузеві програми навчання та сприяння створенню об'днань роботодавців для забезпечення масштабної трансформації робочої сили в органах державної влади та пріоритетних секторах економіки;

- визначено профілі компетентностей у галузі штучного інтелекту залежно від професійних ролей та секторів застосування;

- забезпечено розробку та просування навчальних програм із залученням ринкових механізмів та співпраці з бізнесом.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Частка осіб віком 16–74 років, які користуються штучним інтелектом для роботи, саморозвитку та розваг, (відсотки)	42 (2025 рік)	≥ 55	≥ 70
Працівники з підтвердженими навичками в галузі штучного інтелекту, (кількість осіб з накопичувальними кваліфікаціями)	0*	500 000	1 млн
Жінки з підтвердженими навичками в галузі штучного інтелекту, (кількість)	0*	≥250 000	500 000

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 3.3. Створення стратегічної національної інфраструктури даних, готових для обробки системами штучного інтелекту

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри.

Очікувані результати:

- забезпечено оприлюднення наборів відкритих даних, зокрема наборів даних високої цінності та дослідницьких даних, створення яких здійснюється за рахунок публічних коштів у машиночитаному форматі, придатному для навчання моделей штучного інтелекту;

- розроблено та впроваджено національну систему управління даними з чітким розподілом ролей та відповідальності суб'єктів;

- забезпечено поширення практик готових до використання штучним інтелектом даних в органах державної влади шляхом впровадження спеціалізованих інструкцій та проведення навчальних заходів;

- сформовано прозору правову базу, що регулює використання даних для розробки штучного інтелекту, забезпечує правову визначеність для державного та приватного секторів;

- запроваджено механізми повторного використання інформації та гармонізовано національну практику зі стандартами Європейського Союзу у сфері управління даними.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)

Пріоритетні набори даних, опубліковані як готові до використання штучним інтелектом (одиниці)	0*	50	100
---	----	----	-----

*відсутня інформація щодо базового показника.

Стратегічна ціль 4. Забезпечення ефективного врядування для швидкого та відповідального впровадження штучного інтелекту

Результати фактичного та прогнозного аналізу

Реалізація державної політики у сфері розвитку штучного інтелекту на сучасному етапі вимагає побудови гнучкої моделі врядування, здатної забезпечити баланс між швидкістю технологічного прогресу та необхідністю управління ризиками. Система управління спрямована на досягнення трьох взаємопов'язаних цілей у сфері державного управління та економіці: забезпечення простого і швидкого впровадження через стандартні шляхи закупівель та механізми масштабування, гарантування безпеки та легітимності застосування технологій, а також підтримка повноцінної інтеграції України до європейського та міжнародного цифрового простору.

В основу проектування системи управління покладено принцип використання дієвих механізмів, що вже довели свою ефективність у процесі цифрової трансформації держави. Україна володіє розвиненою інфраструктурою, яка включає Національну програму інформатизації, мережу заступників керівників відповідних органів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO), систему обов'язкових технічних стандартів та налагоджену інтероперабельність через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів "Трембіта". Управління сферою розвитку штучного інтелекту не передбачає створення паралельних інституцій, а натомість базується на розширенні та уточненні функцій вже існуючих органів і механізмів для задоволення специфічних вимог галузі. Такий підхід дозволяє мінімізувати бюрократичне навантаження, уникнути дублювання функцій та забезпечити використання інструментів правозастосування, які вже функціонують на практиці.

Проблеми

Ключовою проблемою залишається фрагментарність підходів до регулювання та недостатня інституційна спроможність органів влади для роботи з новітніми технологіями в умовах правової невизначеності. Це зумовлює ризик виникнення ізольованих технологічних рішень через відсутність єдиної методологічної бази на початкових етапах впровадження. Крім того, наявний дефіцит обчислювальних потужностей та обмежений доступ до високопродуктивних ресурсів створюють бар'єри для масштабування рішень, що вимагає негайного нарощування інституційного потенціалу та формування довіри до технологій перед переходом до етапів жорсткого регулювання.

Виклики

Критичним викликом на сучасному етапі залишається забезпечення балансу між динамічним технологічним прогресом та регламентованим управлінням ризиками, що потребує підготовки суб'єктів ринку та державних інституцій до майбутніх регуляторних вимог, що впливають із права ЄС.

Основним бар'єром є правова невизначеність щодо використання даних, включаючи об'єкти авторського права та публічну інформацію з обмеженим доступом, для навчання систем штучного інтелекту, що посилюється фрагментованим управлінням даними в органах державної влади. Також суттєвим викликом є необхідність трансформації функцій нагляду у

статутне правозастосування після 2028 року для забезпечення повної відповідності національної правової системи положенням Регламенту Європейського Союзу про ШІ. При цьому пріоритетним завданням залишається мінімізація бюрократичного навантаження та уникнення дублювання функцій при розширенні повноважень існуючих інституцій та переході від сприйняття даних як адміністративного ресурсу до їх розгляду як стратегічного активу.

Можливості:

Україна володіє розвинутою інфраструктурою, яка включає Національну програму інформатизації, мережу заступників керівників відповідних органів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO) та налагоджену інтероперабельність через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів “Трембіта”, що створює унікальний фундамент для швидкої дифузії інновацій. Використання спільної методологічної бази та технологічних компонентів, розроблених Мінцифри, дозволяє уніфікувати підходи в усіх секторах, мінімізуючи витрати на розробку.

Перший етап реалізації цієї стратегічної цілі дає можливість для використання інструментів «м'якого права», що стимулює розвиток галузі та готує підґрунтя для повноцінного запуску Єдиного цифрового регулятора до 2030 року.

Другий етап, розрахований на 2028–2030 роки, передбачає перехід до інституційного регулювання, пов'язаного з набранням чинності профільним законом про штучний інтелектШІ та початком повноцінного функціонування Єдиного цифрового регулятора. Функції нагляду трансформуються у статутне правозастосування, що забезпечить повну відповідність національної правової системи положенням Регламенту Європейського Союзу про ШІ.

Завдання Стратегічної цілі 4, показники їх виконання, очікувані результати

Завдання 4.1. Розбудова інституційної спроможності та ресурсної бази для державного управління у сфері розвитку штучного інтелекту

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри, НАДС.

Очікувані результати:

- забезпечено системне впровадження інструментів штучного інтелекту в роботу органів влади, що дозволило автоматизувати рутинні процеси, скоротити час на обробку звернень громадян та підвищити обґрунтованість управлінських рішень завдяки аналізу великих дани;

- у пріоритетних сферах (оборона, освіта, наука, охорона здоров'я) створено умови для модернізації послуг, що забезпечило підвищення їх доступності, персоналізації та ефективності для кінцевих споживачів;

- впровадження прозорих механізмів фінансування та координації дозволило уникнути дублювання витрат на розробку аналогічних рішень різними відомствами та залучити позабюджетні інвестиції для розвитку державної цифрової інфраструктури;

- сформовано кадровий потенціал державної служби, здатний ефективно управляти високотехнологічними проектами, мінімізуючи ризики залежності від зовнішніх підрядників та забезпечуючи сталість впроваджених змін.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)
Кількість затверджених галузевих дорожніх карт розвитку штучного інтелекту (оборона, освіта, медицина, енергетика, агросектор тощо), (одиниці)	0*	5	10
Частка центральних органів виконавчої влади, які оновили плани цифрової трансформації заходами з автоматизації внутрішніх процесів на базі штучного інтелекту, (відсотки)	0*	100	100 (підтримка та оновлення)

*відсутня інформація щодо базового показника.

Завдання 4.2. Забезпечення правового регулювання та гармонізація з європейським цифровим простором

Орган, відповідальний за координацію виконання завдання: Мінцифри, Мінекономіки.

Очікувані результати:

- сформовано прозоре правове середовище, що гарантує дотримання конституційних прав і свобод людини при застосуванні систем автоматизованого прийняття рішень, зокрема у чутливих сферах, та забезпечує дієві механізми оскарження дій штучного інтелекту;
- усунуто регуляторні бар'єри для виходу українських технологічних компаній на ринок Європейського Союзу завдяки повній сумісності національного законодавства з європейськими нормами, що сприяє зростанню експортного потенціалу ІТ-галузі;
- забезпечено централізований контроль витрат на ІТ-проекти у сфері розвитку штучного інтелекту та затверджено методичні рекомендації щодо державних закупівель інноваційних рішень;
- визначено та забезпечено функціонування незалежного єдиного цифрового регулятора (на базі існуючих інституцій або шляхом трансформації їх повноважень), який виконує функції органу ринкового нагляду за системами штучного інтелекту, забезпечує моніторинг безпеки алгоритмів та представництво інтересів України в європейських регуляторних органах;
- впровадження гармонізованих стандартів безпеки та якості даних забезпечило високий рівень надійності систем штучного інтелекту, що використовується в публічному та приватному секторах, мінімізувавши ризики техногенних та соціальних наслідків;
- забезпечено інтеграцію України до Європейського дослідницького простору у частині полегшення та прискорення відповідального використання штучного інтелекту в науці.

Показники до завдання	Базове значення показника (2026)	Проміжне значення показника (2028)	Цільове значення показника (2030)

Кількість прийнятих національних стандартів (ДСТУ), гармонізованих з європейськими нормами у сфері штучного інтелекту (стандарти CEN/CENELEC/ETSI), (одиниці)	0*	10	30
Кількість виконаних завдань Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору у частині полегшення та прискорення відповідального використання штучного інтелекту в науці, (одиниці)	0*	2	5

*відсутня інформація щодо базового показника

DRAFT